

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

VILLDÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslo-
bodjenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám:
137. éjjel 488. Sürgőny cím: „Délbácska”, Novisad

1925 NOVEMBER 1.

VÁSÁRNAP

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél
évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám
ára hétköznap 1'50 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Őszi rózsák, fehér őszi rózsák

Hét évvel ezelőtt, 1918 november hó 1-én végigseper Budapest uccáin gróf Károlyi Mihály őszi rózsák forradalma. A „nép szava” egyetlen éjszakán hadat izent a háborúnak. A menetszázadok feltépték a vagonokat, külvárosok népe a „szabad csapatok” formációt öltve fel, a „béke” első percében kifosztotta a raktarakat, inzultálta a tiszteteket, azután a Roheim villában eldördült az a Manlicher, amely kioltotta gróf Tisza István életét. A gyűlölet és a vér áradatát ekkor már nem lehetett megállítani. A feloszlott frontokról az anarchia hadserege zudult a háborús szenvedést még ki sem hevert „frontmögötti” országrészekre. Budapest, Bécs és Berlin utcáin a nép csinálni kezdte a történelmet. Moszkva ügynökei repülőgépen közelítették meg a forrongó vidékeket, s az őszi rózsák még el sem hervadhatott, amikor 1919 tavaszán Magyarországon már proklamálták a terror, a kegyetlen vérszomj és a féktelen rablás förtelmes uralmát, a proletár diktatúrát. Vajon történelem volt-e mindez? Het év kevés idő ahhoz, hogy elfogulatlanul, tárgyilagosan és nyugodtan tudjuk megítélni az eseményeket. A sebek még mindig fájnak és az emlékek még sokkal inkább élnek, semhogy kimondanunk lehetne az akkori események felett az utolsó szót. Pillanatnyilag egyetlen bizonyosság van a számunkra: 1918-ban valóban az európai népek békeakaratát diktálta a forradalmat, s bizonyos, hogy egyetlen lépés választott el akkor a forradalomtól minden hadsereget. A két év azonban elég idő volt ahhoz, hogy a béke akarásának spon-tán, forradalmi nyilvánításáért csak azok téte-senek felelőssé, akik hiszékenységükben bátrab-bak és elhatározottabbak tudtak lenni azoknál, akik megtalálták a konjunkturát — a tulgyorsan nyíló őszi rózsában is. Európa népei mégis békét követeltek akkor, amikor a világháború befejeztével megalakult az első katonatanács. Európában akkor minden nép lefegyverzést, békességet és nyugalmat követelt. Nemcsak azok, akiket az antant katonai ereje térdre kényszerített, de azok is, akik ekkor még fey-verrel kezeikben igyekeztek érvényt szerezni a győzők akaratának. 1918-ban Európa minden népe lefegyverzést követelt és 1925-ben, hét évvel az őszi rózsák forradalom után kiábrán-dulva és mély megdöbbenéssel kell látnunk, hogy soha olyan élő és eleven nem volt a fey-verkezés és a fey-veres igazság gondolata, mint éppen napjainkban. 1914-től 1918-ig hiába folyt a vér tengerre. Európa hétmillió hősi halottja és tízmillió rokkantja figyelmez-tetése hiábavaló. Európában süket a politika, vak minden szem és kihűlt minden szív. Hét évvel a világtörténelem legborzasztóbb véreng-zése után Európa népmilliói újra a fey-ver igazságára és a háború igazságot tevésére tesznek esküt. A vér még fel sem száradt lá-baink alatt, a holtjaink felett még be sem süp-pedt a sir, rokkantjaink nyomorán hiába kísért Európa lelkiismerete, az arzenálokot fey-verek-kei tömők, a kéz a kardra markol, s mialatt a vérbeborult tekintet a komor égen Hadurt ke-resi, ki veszi észre, hogy milliónyi láb tapos végig őszi sárban az őszi rózsák, fehér őszi rózsák...

A görögök pusztításai Bulgáriában

Összeültköztek a bolgár csapatok a komitácikkal

Sófia, okt. 31. A népszövetségi tanács döntése kitünő benyomást keltett és megerősítette azt a meggyőződést, hogy nem marad megtorlatlanul az a nemzetközi bűncselekmény, amelyben a görögök bűnösöknek bizonyultak. Egyedül azt kifogásolják, hogy a vizsgálóbizottság későn megy ki a helyszínére úgyhogy időközben a nyomokat eltüntethetik. Sürgetik, hogy mielőbb előzetes vizsgálatot tartsanak. A bolgár távirati iroda értesülése szerint a szófiai kormány lépéseket tett ebben az irányban.

Harc a bolgár csapatok és komitácik között

Beograd, okt. 31. A Vecsernye Vreme strumicai jelentése szerint a görög csapatoknak a megszállott bolgár területekről való visszavonulása alkalmával harc volt a regulá-láris bolgár csapatok és a bolgár komitácik között. A szófiai kormány ugyanis számolt azzal az eshetőséggel, hogy a bolgár komitácik és a megszállott terület lakossága megfogja támadni a visszavonuló görög csapatok-
knt és ezért határozott utasítást küldött a csa-patok parancsnokainak, hogy ne engedjék a komitácikat és a visszaözlő lakosságot összeültközni a görögökkel, mert ennek igen súlyos következményei lehetnek. A bolgár csa-

patok parancsnokai szigorúan ragaszkodtak a kapott parancshoz és távoltartották a komitácikat a görögöktől. A komitácik erre a bolgár csapatokra támadtak, amelyeknek csak több óras harc után sikerült leverni a lázadó komitácikat.

A görögök pusztításai

Szófia, október 31. A népszövetségi bizottság, amelyet azért küldtek ki, hogy megállapítsa kit terhel a felelősség a bolgár-görög incidens miatt, elkészült jelentésével, amelyben részletesen beszámolnak azokról a pusztításokról, amelyeket a görög csapatok elkövettek. A görögök által megszállott terület-ről ugyszólván az egész lakosság elmenekült, mert tartott a megszálló csapatok kegyetlenkedésétől. A görögök Csucsligovo faluban több házat felgyújtottak és mindent elraboltak. Mo-mikostinovo faluban nagy sertésnyészetek voltak, de amikor a bolgárok bevonultak, már egy sertést sem találtak.

Elvitték a görögök az egész gabonater-mést is. Boris király képét a görögök minden-hol bemocskolták, szeméit pedig kiszúrták. A jelentés még kiemeli, hogy a megszállott terü-let ottmaradt néhány lakosával nagyon kegyet-lenül bántak.

Eseménytelen a politikai élet

Rádics István belép a kormányba

Beogradból jelentik: A politikai életben a király elutazása és Rádics Sztepan Beogradból való távolmaradása következtében teljes csend uralkodik. A jövő hét szerdáján azonban már élénkebb lesz az élet a parlamentben, mert a király és Rádics megérkezése után napirendre kerül a kormány rekonstrukciójának kérdése is. Pasic állítólag már el is készült a kormány-rekonstrukció és a politikai életre vonatkozó többi terveivel, amelyek szerdán vagy csütörtökön nyilvánosságra is kerülnek. Valószínű, hogy a rekonstruált kormányban benne lesz Jovanovics Lyuba is. Egészen biztos, hogy Rádics Sztepan is benne lesz a kormányban. A rádicspárti miniszterek sorában is változások lesznek, mert a képviselők elégedetlenek egyes miniszterekkel. Az azonban még bizonytalan,

hogy Rádicsék közül ki esik ki a kormányból és ki kerül be; ezt valószínűleg Rádics Szte-pán személyesen fogja eldönteni.

Sztójadinovics Milán pénzügyminiszter tegnap kijelentette, hogy a költségvetés november 20-ig elkészül és akkor a parlament elé terjeszti. Az új költségvetés április 1-től kezdve lesz érvényben, úgy, hogy addig tizenkettedek-
kel fog még dolgozni a kormány.

A minisztertanács tegnapi ülésén Miletics Krszta földmívelésügyi tervezetet dolgozott ki a részletkérdések tanulmányozására. A minisz-teri bizottság tagjai: Sztójadinovics pénzügy-Krajacs kereskedelmi, Radojevics közlekedési-Trifunovics hadügy- és Rádics Pavle agrár-reform miniszter.

Noviszádi küldöttség a közlekedésügyi miniszteriumban

Ahol nincs hidmérleg tizedes mérlegen is mázsálható a gabona

A novisadi terménytözsde tagjaiból álló küldöttség dr. Petrovics Branko a tözsde fő-titkárnak vezetésével tegnap felkereste a köz-lekedésügyi miniszteriumban dr. Markovics osztályfőnököt és a miniszterium rendeletének visszavonását kérték tőle. Néhány nappal ez-előtt ugyanis rendeletet adott ki a közlekedés-ügyi miniszterium, hogy a vasutállomásokon csak olyan búzát lehet átvenni, amit hidmérleg-csok olyan búzát lehet átvenni, amit hidmérleg-csok és nem tizedes mérlegen mázsáltak. Pet-

rovics Branko dr. rámutatott arra, hogy ez a rendelet a termelőkre nézve igen káros, mert sok községben nincs hidmérleg.

Markovics dr. osztályfőnök kijelentette, hogy belátja a rendelet megváltoztatásának szükségességét és megígérte, hogy újabb ren-deletet fog kiadni, amelynek értelmében olyan községben, ahol nincs hidmérleg, átvehető a tizedes mérlegen lemázsált gabona is.

KISEBBSÉGEK

(—) A kisebbségi kérdés nemzetközi jelleget vett fel. Kolozsvárról jelentik: Egy kolozsvári magyar lap munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott dr. Vlád Auréllal, a Vajdakormány volt pénzügyminiszterével. Vajda, aki a magyar impérium idején tagja volt a budapesti parlamentnek, többek között a következőket mondotta:

— A kisebbségi kérdésben most sem foglalkozunk el más állásponttal, mint mikor én voltam a kisebbségi képviselő Budapesten. Annyival kevésbé változtathattam meg álláspontomat, mert a kisebbségi kérdés a világháború óta bizonyos vonatkozásban nemzetközi jelleget vett fel, s igen fontosnak tartom azt, hogy ezt a problémát mi magunk között, saját határaink mögött intézzük el. Így a külföldi teoretikus beavatkozását is kikerüljük. Azért a gyulafehérvári határozatokban és a nemzetközi szerződésekben lefektetett kisebbségi jogokat biztosító rendelkezéseknek őszintén és becsületesen híve vagyok és azoknak végrehajtását szükségesnek tartom. *Véleményem az, hogy a szabadság és egyenjogúság biztosítása az államhoz fogja vonzani a kisebbségeket és elejét fogja venni a nemzetiségi viillongásoknak.* A kisebbségi kérdésben az államnak ugyanazt a magatartást kell tanúsítania, amit a különböző felekezetek szabadsága tekintetében a westfaljai béke becikelyezett és amit a művelt európai államok százok óta a gyakorlati életben megvalósítottak.

(—) **Panaszkodnak a szász nők.** Braszóbról jelentik: A bukaresti nőkongresszuson résztvettek az erdélyi szász nőegyesületek képviselői is, akik szenvedélyes hangon tárták a kongresszus elé panaszukat.

Adele Zay kisasszony valamennyi német nő nevében német nyelven üdvözölte Cantuzino hercegnőt és a kongresszust. Többek közt ezeket mondta: „Panaszunk van iskolánk nyelvünk elnyomása, s a hatósági rendszabályok miatt, melyek a család szentségét nem respektáljuk; a falvakon a kisajátítások miatt, melyek a német iskolák fenntartására szolgáló földet veszik el”.

Lotte Binder kisasszony szintén német beszéd kíséretében a német és román nyelven írt memorandumot terjesztette elő, a következő panaszokkal. 1. A román nyelvi tanítás mértéktelen kiterjesztése az anyanyelvi tanítással szemben. Az érettségi vizsga, a zaklató miniszteri rendeletek, az iskolatörvény sérelmes szakaszai, az állami iskolák kényszerű támogatása. 2. Az egyéves önkéniesek nyelvi vizsgakényszere. 3. A lakásrekvirálások. 4. Az ugynevezett agrárreform. Ez és a lakásrekvirálás feldúlja az otthon nyugalmát bizonytalanná teszi a létet. 5. A közigazgatási reform figyelmen kívül hagyja a nyelvek jogát. 6. A románok 16 percentes luxusadója. 7. A szász orvosok elnyomása a közkórházakban. bábaképzés csak románul történik és a szász községek e miatt nemsokára szász születésűk nélkül maradnak.

(—) **A kisebbségi kérdés a béke legelső problémája.** A Kolozsvárról megjelenő „Ellenzék” munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott dr. Balogh Arthurral, aki a kisebbségek Genfben lefolyt legutóbbi konferenciáján nagy sikerrel képviselte Erdély magyarságát. A professzor úgy látja, hogy a kisebbségi kérdés azon az úton halad, hogy politikumból jogtudományi problémává módosuljon át, még pedig a kisebbségi szerződések következtében. Természetesen mindig fognak maradni a kérdésnek politikai oldalai. De, hogy ezt az ügyet az államok tisztán a saját belátásuktól függő politikummá tegyék, ahhoz a szerződések szétválására lenne szükséges. Ebbe pedig a nagyhatalmak nem mennének bele. Szóval az érdekeit államok meg vannak kötve. És a kisebbségeknek arra kell törekedni, hogy ez a megkötöttség, amely egyelőre csak papíron van meg, valósággá váljon. És ennek a jogérvényesítő küzdelemnek a kilátásaira nézve, valóban optimistának kell lenni. Feljogosít rá az a világháború, amely a kisebbségi kérdést

a béke első problémájává avatta és már állandóan a felszínen tartja. És feljogosít az az esemény, hogy a hatalmas Németország decemberben, vagy januárban szintén belép a népszövetségbe, hogy a tanácskozásokon közvetlen hallassa súlyos szavát.

(—) **Magyar-német kisebbségi egyeség Csehszlovákiában.** Prágából jelentik: Csehszlovákiában november 15-én lesznek az általános választások. A harc természetesen teljes erővel megindult már s a különböző választási csoportosulások között egyetemes kisebbségi szövetségből nézve is a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot az a tény, hogy Csehszlovákiában hatalmas magyar-német politikai egység született meg.

Ebben a kisebbségi szövetségben nemcsak szlovenszói magyar és német kisebbségek vannak benn. A Magyar Nemzeti Párt és a szlovenszói németek pártján kívül csatlakoztak ehhez a nagyjelentőségű blokkhoz a történelmi cseh tartományokbeli német gazdáknak, valamint német iparosoknak pártjai is.

Csatlakozott ezenkívül a német-magyar blokkhoz még a ruszinszói őslakóknak pártja is, melyben magyarok és németek mellett nagy számban ruténok is vannak. A szövetségre lépett csoportok közötti választási megegyezésnek egyik alaptétele az, hogy a jelöléseket a Szlovenszókban a magyar Nemzeti Párt, Csehországban pedig a szövetséget német pártok fogják megejteni.

(—) **Példaadó magyarság.** Kozsvárról jelentik: Anghelescu román közoktatásügyi miniszter iskolarendeletere a három erdélyi magyar tanítóképző közül kettőt megszüntetett, s ma már csupán a nagyenyedi református tanítóképző áll fenn. Az elszegényedett magyarság azonban nem tudja az iskoláztatás költségeit fizetni. A veszélyt felismerve Fejes Aron a nagyenyedi kollégium tudós professzora felhívással fordult az egyházkerületekhez és támogatásukat kérte. A felhívás első eredményeként tegnap a sepsii és arbai egyházmegyéék bejelentették, hogy vállalják egy-egy tanító és tanítónő kiképzetésének költségeit.

Fegyverharc a jugoszláv-magyar határon

magyar csendőrök és egy rablóbanda között

A banda jugoszláv területen tanyázik és Magyarországon rabol

Budapest, okt. 31. A jugoszláv-magyar határon már hosszabb idő óta egy jól felszerelt rablóbanda működik. A banda valószínűleg jugoszláv területen tanyázik, ahonnan időnként átrándul a határmenti magyar vidékekre. Tegnap éjjel a rablók sortűzet adtak a határszélen szolgálatot teljesítő magyar csendőrről. A kakastollások viszonzták a tüzelést, mire a rablók újra tüzelni kezdtek. A csend-

őrök erre rajvonalba fejlődve megtámadták a banda tüzelőállását, mire a rablók elmenekültek. A csendőrök megállapították, hogy a rablóknak jól kiépített állásaik vannak, ahonnan a tüzelés után jugoszláv területre menekültek. A rablók ma éjszaka Sárdon újra feltűntek, azonban visszaverték őket. A környéken nagy az izgalom.

Hazajöttek a kacsák foglyai

Ochrida október 31. Tegnap délelőtt egy 80 tagú albán csendőrsztag érkezett a határhoz közelfekvő Dorzsa községbe, ahol megtalálták a kacsák által elrabolt Blazsics járási főnököt Milosevic esperest és Delics soffört. A kacsák teljesen kirabolták foglyaikat és meztelenre levetkőztették. Az albán csendőrség Elbasszából ruhát hozatott, hogy a foglyok

elhagyhassák azt a házat ahol voltak. Délután albán futár érkezett csendőrsztagokhoz és jelentette, hogy Blazsicsot, Milosevicet és a soffört megtalálták és már utban vannak a határ felé.

A kacsák foglyai este érkeztek meg Ochridba, ahol a lakosság nagy örömmel és ünnepséggel fogadta őket.

A dobrudzsai kisebbség

A népszövetségi liga ülése

Lausanne október 31. A népszövetségi ligák uniójának Lausanneban most folyó tanácskozásai során az eljárási albizottság a kisebbségi eljárás kodifikálása tekintetében a Konz-Rauchberg féle javaslat alapján dolgozott ki tervezetet, egyben pedig Pekár Gyula indítványára határozatilag kimondták, hogy a következő nagygyűlés kapcsán újra összeülnek és a kisebbségi jogok hatályosabb biztosításának érdekében foglalkozni fog Magyarai Géza egyetemi tanár valamint Sir Walter Napier javaslatával. A kérdés előadójául Overbech belga tanárt választották meg. A kisebbségi bizottság Sir Willoughby Dickinson elnöklésével tartott ülésén tudomásul vette az eljárási albizottság

határozatát.

A napirenden szereplő dobrudzsai kérdésben a bizottság úgy határozott, hogy Ruysen főtitkárt kiküldi a dobrudzsai bolgárok helyzetének helyszíni tanulmányozására. A határozathozatalt élénk vita előzte meg, amelynek során Pekár Gyula, Henessy francia nagykövet és Bovet svájci egyetemi tanár erőlyesen állást foglalt Dzsuvára román delegátus tiltakozásával szemben és kimutatta a román felfogás tartathatlanságát.

A szavazás alkalmával a románok kisebbségben maradtak. Kibuvást kereső taktikájuk a nagyhatalmak megbízásából jelenlévő képviselőkre kedvezőtlen benyomást gyakorolt.

Hamis amerikai utleveleket gyártottak

Győről jelentik: Magyaránnyu utlevéhamisítást lepleztek le a győrmegeyi Gyarmat községben. A hatóságoknak az utóbbi időben feltűnt, hogy szokatlanul sokan jelentkeznek kivándorlásra amerikai utlevéllel. Tükkben megindították a nyomozást és megállapították, hogy a kivándorlók elhalt amerikai állampolgárok okiratait használták fel a kivándorlási engedély megszerzésére. Megállapították azt is, hogy a csalásban a község jegyzőjének Kovács Józsefnek, valamint lhász Mihály községi bírónak is része van. Mindkettőt felfüggesztették állásától és kívülük még harmincnégy ember ellen indult eljárás. Kiderült, hogy más községben is szereztek hasonló eljárással hamis utleveleket. Az amerikai magyar konzul kijelentése szerint

több százan jutottak ki hamis utlevél alapján. Amerikában nyomozást indítottak ebben az ügyben és több embert el is fogtak. Ezeket szigorúan megbüntetik és büntetésük után visszatoloncolják Magyarországra, ahol szintén felelniök kell a hamisítás miatt.

A Nemzeti Színház műsora.

Vasárnap d. u.: Stradivarius. — Kettőnek terítve. — A három masz. Este: A gésák.

Hétfő: Stradivarius. — Kettőnek terítve. — A három masz.

Kedd: A Gésák.

Szerda: A vasgyáros.

Csütörtök: A hollandi menyecske.

A magyar parlament ülése

Ünnep a háboruban elhaltak emlékére

Budapest, okt. 31. A nemzetgyűlés mai ünnepi ülésének megfelelően már az ülés megkezdése előtt ünnepi hangulat uralkodott a parlament épületében. A folyosókat teljesen elrepték a feltűnő nagy számban megjelent képviselők, akik ezuttal valamennyien sötét ruhában jelentek meg. A szocialdemokrata párt tegnapi határozatához képest távolmaradt a mai ülésről. A mostani képviselőkön kívül, a régi főrendek, valamint az országgyűlés volt tagjai közül számos vezetőegység jelent meg. A parlamenti épület főlépcsőzetének lépcsőit a meghívott notabilitások foglalták el, míg a delegációk folyosóján az ünnepi beszédet mondó szónokok emelvénye van elhelyezve. A pálmákkal körülvett és nemzetiszínű lepellel letakart emléktáblák előtt kivont karddal parlamenti diszörtség állt.

Ünnepi csendben nyitotta meg tizenegy óra előtt néhány perccel az ülést Szcitovszky Béla elnök. Megemlítette, hogy a mai ülést a nemzetgyűlés hősi halottai és vértanúi emlékének áldozza. Az ünnepség idejére az ülést felfüggeszti. A kormány tagjai és a képviselők a ház elnökének vezetésével a parlament előcsarnokába mentek, ahol elnök Huszár Károly lépett a szószékre és a magyar törvényhozás két házának és a törvényhozás tisztviselői és alkalmazottai tizenhárom hősi halottjának emlékét dicsőítette.

Huszár Károly után Zsitvay Tibor mondta el emlékbeszédét gróf Tisza István és Náray Lajos vértanú halált halt képviselőházi elnökökről. Az üdvözlő beszédek elhangzása után a Budai Dalárda éneke következett és ezzel a felemelő ünnepség véget ért. Ezután a képviselők megtekintették a két emléktáblát és elismeréssel adóztak a két kiváló szobrászművész Dankó Józsefnek és Geiczky Hugónak kitűnő alkotásáért. Azután az elnök újra megnyitja az ülést. Felhatalmazást kér arra, hogy az ünnepi elmondott beszédek, mint a mai ülésről szóló napló mellékletét kinyomathassa. A nemzetgyűlés ehhez hozzájárult. Ezután napirendi indítványt tett, amelynek értelmében a nemzetgyűlés legközelebbi ülését november hó 3-án kedden délelőtt tizenegy órakor tartja és folytatni fogja a pengőérték megállapításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Az ülés egyenyed kettőkor végződött.

Olvassa a Délbácskát!

**RUDOLFO
VALENTINO
APOLLOBAN
PÁRISI ÉJSZAKÁK
ODEONBAN
RUDOLFO VALENTINO
APOLLOBAN
PÁRISI ÉJSZAKÁK
ODEONBAN
NOVEMBER
1.**

A MUNKÁSBIZTOSÍTÓ PÉNZTÁR ELLENI TÁMADÁSOK

Az orvosok a legnagyobb lelkiismerettel teljesítik kötelességüket a betegekkel szemben

Egy noviszádi orvos nyilatkozik a Délbácskának

Az utóbbi időben számos panasz hangzott el a noviszádi Munkásbiztosító pénztár működése ellen. A panaszok különösen az adminisztráció lassúságát és a hiányos orvosi kezeléseket hibáztatják. Egy kiváló noviszádi orvos, aki a Munkásbiztosító pénztár kezelő orvosa a felmerült panaszokkal szemben a következőket mondta a „Délbácska” munkatársának:

— Szerintem minden egyes panaszt az audiatur et altera pars elve alapján kellene megvizsgálni, hiszen teljesen helytelen felfogás, ha egyoldalú információk alapján törnek pálcát a Munkásbiztosító pénztár működése felett. Tény az, hogy nem lehet mindenkinek kedvezni és nem lehet minden betegnek minden igényét kielégíteni.

Az emberek pszichéjében rejlik, hogy bizalmatlanok mindazzal szemben, ami ingyenes. Ugyanaz az eset a Munkásbiztosítónál, ahol bizonyos averzióval viselkednek a pénztári orvos által rendelt gyógyszerekkel szemben. A beteg azt hiszi, hogy rosszabb receptet írnak mert nem kell fizetni érte. Pedig súlyosan tévednek mindazok, akik ilyen véleménnyel vannak a pénztári orvosokról.

Teljesen a lelkiismeretünkre van bízva, hogy milyen orvosságot rendeljünk, tekintet nélkül arra, hogy drága-e az orvosság, vagy sem. Csak az u. n. specialitásoknál vagyunk korlátozva, de itt is csak annyiban, hogy a hazai gyógykészítményeket részesítsük előnyben. Ha például a beteg „Atofánt” óhajt, akkor csak azért nem rendelhetek atofánt mert mint külföldi gyógyszer olyan magas vártétele alá esik, hogy szinte megfizethetetlen, míg a zagrebi „Kemikánál” előállított „Tofosan” ugyanolyan jó minőségű és sokkal olcsóbb; tehát logikus hogy az orvos a „Tofosant” rendelje a betegnek. Viszont olyan esetek is fordultak elő, amikor a betegnek a pénztár terhére olyan orvosságot írtam, amelyet privát praxisomban csak a vagyonos osztály betegeknek írhattam volna.

Minden beteggel szemben mindig a legelőzékenyebb módon jártunk el. Ha felmerül a szüksége annak, hogy a tényleg beteg embert szanatóriumba kell küldeni, minden további procedura nélkül a kaszindói vagy cirkevici szanatóriumba utaljuk. Sőt annyira mentünk az előzékenységekben, hogy egy beteget, mert ahhoz ragaszkodott, a budakeszi szanatóriumba küldtük dupla táppénzzel. Hogy nem mindenki juthat szanatóriumba, azon nem kell csodálkozni, ha tekintetbe vesszük, hogy sok esetben olyanok is szanatóriumba és „nyaralásra”

akarnak menni, akiknek kutyabajuk sincs. Ilyenkor persze megsértődnek az illetők, lármát csapnak, panaszra mennek és az újságokban hurcolják meg a betegpénztárt.

— Hígyje el, nem irigylésreméltó az orvosok helyzete. Prakszisomban számtalanszor előfordult, hogy éjnek idején kihívtak a kameicai szigetre vagy az Oborokra, ahol sem utca, sem házszám s ahol házszám kellett, amíg a beteget megtalálham. Előfordult egyszer, hogy a Darányi-telep 347-iki házszámába hívtak s sem a házszámot, sem a beteget nem sikerült megtalálnom, bár teljes két óra hosszat mászkáltam a telepen, ahol világítás sincs. A beteg hozzátartozói azonban nem jöttek hozzám másnap, hogy megadják a helyes címet, hanem csak napok múlva jelentkeztek és rettenetes lármát csaptak, hogy az „orvos nem akart kijönni”. Vagy megtörtént az is, hogy a téli költőbe hívtak, ahol a Guttmann és Frank cég egyik slepperén egy munkás megbetegedett. Nem szólván arról, hogy oda még kocsis sem akart kivinni, találmomra kellett az egyik vontatót a másikig mennem, míg a beteget megtaláltam. Csak tegnap történt, hogy értesítést kaptam, induljak el azonnal Harangozó Józsefhez, a Limán 31. szám alá. A Limánnak tudvalevőleg nincsenek utca elnevezései, sem számozása, csak a véletlenül fordult meg tehát, hogy eszembe jutott, miszerint egy Harangozó nevű ember portás a Königsstädter Testvérek limáni telepén. Már sötét volt amikor kimentem és máris szemrehányásokkal fogadtak:

— Már azt hittük, hogy nem is tetszik kijönni — mondotta a beteg egyik hozzátartozója és rosszalólag rázta a fejét.

Pedig nem jutott eszükbe, hogy ők követték el a mulasztást, amikor nem adták meg a pontos címet.

Ilyen esetek számtalanszor fordulnak elő s ilyenkor rendszeren a pénztár tagja okozza a zavart és félreértést, sohasem az orvos.

A leghatározottabban tiltakozom pedig olyan nevéstéges vádak ellen, mintha a pénztár orvosai a tüdőbetegeknek tyukszemirtókat rendelnek és nem orvosságot. Ez már nem más mint rosszmájúság, mert ezt még a legbornitabb ember sem hiheti el, hogy tüdőbetegeket tyukszemirtóval kezeljék. Az ilyen vádakot csak azok terjesztik, akik a betegpénztár reputációját akarják csorbítani. Az orvosok mindig és minden körülmények között a legnagyobb lelkiismerettel teljesítik kötelességüket minden beteggel szemben, akár szegény, akár jómódu, akár munkás, akár intellektuell az illető.

Általános felkelés készül Szíriában

A népszövetség vizsgálatot indít a francia kegyetlenségek ügyében

London, október 31. A szíriai felkelés, amely eleinte csak a franciák ázsiai uralmát veszélyeztette veszedelmesen terjed és már messze túlhaladta a francia érdekszféra határait. A Daily Newsnek jelentik Kairóból, hogy a Szíriából érkező jelentések szerint általános felkelés van készülődésben. Az Aleppo, Palmyra és Deir-El-Sor arab törzsei, mint jelentik, feleségeiket és gyermekeiket biztos helyre küldik mielőtt még a felkelés kitörne. Deir-El-Sor állítólag a felkelők kezén van. A lázadók Damaszkusztól északra megtámadtak négy falut, amelyet a franciák kiürítettek. A franciák által épített új vasutvonalat elpusztították a felkelők.

Francia hivatalos jelentés szerint a Damaszkusztól délkeletre eső vidéken operáló lovas bandákat a francia lovasság szétszórta.

A franciák Szíriában úgy viselkednek, ami éles kritikát hív ki. A Daily Telegraph diplomáciai munkatársa azt írja, hogy a népszövetség állandó bizottságában szóba hozták a legutóbbi damaszkuszi eseményeket. A bizottság

felkérte a mandatárius hatalmat, hogy tegyen jelentést a szíriai eseményekről. Ha ez a jelentés beérkezik, a bizottságot külön ülésre hívják egybe. Arslan Emir druz vezérnek adatait is megvizsgálják, mint bizonyítási anyagot a franciák kegyetlenkedéseire vonatkozólag.

A románok lefoglalták a Kludszky cirkusz legnagyobb elefántját

Állítólagos adóhátralék fejében foglalták le a „Babyt”

Szatmárról jelentik: Néhány nap óta Szatmáron vendégszerepelt a világ egyik legnagyobb cirkusza, a Kludszky cirkusz. Tegnap az utolsó előadás végeztével végrehajtó jelent meg a cirkusz igazgatójánál, és lefoglalta a legnagyobb elefántot három és fél millió lejes adóhátralék fejében. A cirkusz most ott vesztegel a pályaudvaron, mert nem utazhat addig tovább, míg adósságát ki nem egyenlíti.

JÓ VIDÉK

Petri Ádám haragszik

Bejelenti, hogy a jövőben csak aranyért ir-
verset — Meggyőződése szerint márvány-
táblával fogják megjelölni azt a házat,
amelyben született

Petri Ádám temerini takács mester pega-
zusa kirugott és egy négyoldalas levélben
oldalbaméltatlankodja a „Délbácskát”, amely
szerinte meghamisítva közölte le a legutóbb írt
költeményét. A nagy sérelem részleteiben így
fest:

„Tekintetes Szerkesztő Ur! A Délbácska
1925. 10-ik hónap 29-én költeményemet kiha-
gyással és hozzáátételel közölte. Az első ver-
nek harmadik sorában kihagyta

azt a szót = szűz
a másodiknál = az

a negyediknél pedig „hajított” helyett „kihaji-
tott”-at írt, tehát költeményemet, ami a mérték-
et illeti, meghamisította. (Az összes strófákat
ki kellett volna hajitanunk!) Ez a harmadik
költeményem, amelyet a Délbácska hozott és
mindig körülövezte, mint Metuza (?) fejét, vagy
Krisztus homlokát tövissel. Nem tudom, ha a
németek is így bántak volna susztermesterük-
kel, vajjon Nürnberg városa dicsekedhetik-e
egykori költösuszttermesterével? (Itt meg kell
jegyeznünk, hogy Petri Ádám mester tudunkal-
kal takács és csupán költőnek suszter). Egyéb-
iránt a kihívás világos dolog. És ha nekem
annyi aranyom volna, ahány költeményemnél
rosszabb verset közölt már a Délbácska, akkor
erre is ihatnék egy stampedlit. S hogy itt-ott a
szájárást követi a tollam, hiszen én nem va-
gyok korrektor! Költő vagyok! (Természetesen
akkor, amikor kifizeti az előbb említett stam-
pedlit.) És hogy az vagyok-e, vagy nem azt
nem firkászuhancok döntötték el eddig sem.
(Összes ősz hajszálaink égnek állanak erre a
goromba irodalmi csendháborításra.) Most még
csak annyit jelentek ki, hogy ezentul bármelyik
lapnak csak pénzért írok egy-egy verset. Ugye,
most nevetnek? Maradtam a főszerkesztő ur
hive Petri Ádám takácsmester, akinek a szüle-
tési házát egykor márványtábla fogja jelezni
itt Temerinben. No nevensenek!!”

Hát eddig szól Petri bátyánk levele. Ne-
vetni azonban nem tudunk, mert némi aggá-
lyaink vannak a Petri bácsi verseiért fizetendő
aranyakat illetően. Vajjon nem tehetné-e meg-
fontolás tárgyává ezt a készfizetést illető elha-
tározását? Mi nagyon jól tudjuk, hogy Petri
Ádám apró versei minden pénzt megérnek, de
tudjuk azt is, hogy a katasztrófálissá vált pénz-
szűke nem fogja lehetővé tenni, hogy aranyak-
kal díjazzák a temerini takácsmester nyaka-
tekerit kinimeit. A szűkebb temerini irodalom
érdekeit látjuk veszélyeztetve Petri bátyánk
haragos elhatározásában, s ezért megnyugtató
volna ránk nézve, ha revízió alá venné ezt az
elhatározását. Mert nekünk kellene Petri Ádám
versei. De nemcsak nekünk. Goszpogyincének,
Csurognak, Zsabaljnak, sőt talán még Becsén-
nek is. Azért hát csak írjon Petri bácsi. Nem
muszáj mindenkinek a kaptafánál maradni.
Nürnbergben is átrándultak a suszterek a költé-
szet berkeibe és mégse lett belőle semmi baj.
Temerin ugyan nem Nürnberg, de a helyi ta-
kácsiparról el kell ismernünk, hogy ilyen rímek
közepette perspektívái beláthatatlanok. Egye-
bekben nem haragszunk Petri bácsira és őszin-
tén kívánjuk, hogy legyen neki könnyű a —
márványtábla.

Egészséges gyomornak is használ

Igmándi

keserűviz. Kötő étvágyat, nagyszerű
közérzetet és munkakedvet jelent.

AHOL MINDENKI A „SORS”-RA BIZZA ÉLETÉT

Noviszádon ingyen is meg lehet élni

Tele vannak a kereskedők kirakatai csábító ígéretekkel, tombola tárgyakkal és fényes
nyereményekkel — Akik a kávészemeket törlik a fejüket — Tíz dinárért
tizennyolcezet lehet nyerni

Azt mondják, hogy a gazdasági viszonyok az országban leromlottak, hogy az embereknek nincs pénzük, a kereskedők nem tudnak vevőt találni, a vevők nem tudnak vásárolni, hogy a pénzkrisis rettenetes csapásait senkisé nem tudja elviselni. Pedig nem egészen úgy van. Ha élelmes az ember, Noviszádon ingyen is meg tud élni. Annyi mindent kínálnak és ígérnek a kereskedők, hogy már az ígéretekkel is fényesen meg lehet élni.

Hát ha még egy kis szerencséje van az embernek és megüti a főnyereményt, a sorsjegye is nyer, vagy újságra fizet elő, még az életét is biztosítják. Így azután nagyon kellemes és tűrhető az élet Noviszádon, nem is kell mást csinálni, csak a diványra fekdülni és füstkarikákat eresztetni a levegőbe.

Pokoli szerencséje lehet például annak, aki a Lukács drogériában szokott vásárolni. A kirakatokban legalább is azt olvassuk, hogy első „poklon”, második „poklon” s így végig a hetvenedik poklonig. Ügylátszik nem is a hetedik menyországon, hanem a hetvenedik poklon keresztül jut az ember fégyes nyereményhez. Ha leszurkolunk tíz dinárt és fogkrémet veszünk, ennek ellenében sorsjegyet kapunk. Már most ha kis szerencsénk van, a következő jutalmakban részesülünk: bőrnecessaire, parfóm, borotva készülék, kölnivíz, toalettszappan, tükör, manikűr, fésűgarnitúra, Lux mosópor, fényképezőgép, Pixavon, ridikül, és különféle toalett dobozok.

Imígyen azután minden toalett szükségletünkről gondoskodhatunk; reggel szappannal mosakodhatunk; fejünket Pixavonnal felrisszítjuk, bespriceljük kezünket kölni vízzel, megborotválkozhatunk és ha kedvünk telik, le is fényképezhetjük gyerekeinket.

Ha azonban értékesebb tárgyakra pályázunk, a „SOA” drogériába kell menni. Ott már egy hatalmas kristályüveg vázát nyerhetünk, értéke 18.000 dinár. Csekély tíz dinárért tizennyolcezet kapunk. Vagy egy 14.000 dináros mozigépet, esetleg arayórárt, női ridikült, vaporizátort, legelőkelőbb francia parfümököt és nagyszerű kölni vizeket. Ezek már nem „poklonok”, hanem „nagradák”.

A reggeli toalett után, amelyet teljesen ingyen elvégeztük, reggelire megyünk. De nem kell ám kávéházba menni, hanem a Meinl

üzletbe. Az üzlet kirakatában hatalmas tábla hívogatja a vendégeket a következő felirással:

Ma ingyen kávé
szolgálunk ki.

Ha már elfogyasztottuk a zamatos kávé, esetleg azzal is elszórakozhat az ember, hogy megolvassa a kirakatban elhelyezett óriási vázában a kávészemeket. Aki eltalálja, hány kávészem van a vázában, annak a Meinl cég azonnal kifizet

10.000 dinárt

kapében.

Reggeli után elolvassuk a „Politikát” s ha eltaláljuk azt a számot, amelyben valami bizonyos cikk hiányzik, 5000 dinárt nyerhetünk. Vagy előtízetünk egy magyar újságra és minden befizetett 10 dinár után kapunk ezret. Most már van pénzünk, mehetünk ebédelni. Igen ám de hová? Nem is máshová mint a Wágnerhez, mert aki ott 200 dinárért vesz egy ebéd-blokkot, 20 százalék engedményben részesül, tehát egy ebédet mindenesetre ingyen megehet. A hozzávaló kenyert előzőleg az „Ingyenkenyér Egyesületnél” szereztünk be, tehát itt is megspóroltunk 2 dinárt. Ebéd után haza megyünk és lefekszünk. Délután 5 órai tea a Meinl-nél. Teljesen ingyen, mert ott nemcsak kávé, hanem teát is kiszolgálunk reklám célokra. Ezideig tehát háromnegyednap közszükségletünket elégítettük ki s az egész hecc nem került semmibe, sőt pénzt is kerestünk, be is biztosítottuk magunkat, reggeliztünk, ebédelünk, uzsonnázunk s ha valamelyik egyesület tagjai vagyunk ingyen bankettre is mehetünk vacsorázni. Vacsora után a „Soá”-nál nyert házimozával szórakozunk, végül házat is nyerhetünk, ha megnyerjük a Marinelló Lajos által árusított sorsjegyek főnyereményét, vagy autóbilt, ha a zagrebi „Nobilionál” vásárolunk sorsjegyeket.

Ezzel azután mindenről és magunkról is gondoskodtunk. Csak élelmesnek kell lenni s ha azután megszedtük magunkat, a nyert pénzeket kasztba adtuk még palotát is építhetünk Noviszádon. S mindent ingyen, csak a sorsra kell bízni az életünket. A sorsra meg a sorsjegyre.

Briand a balkáni biztonsági paktumról

Egy újabb háboru esetén elpusztulna a világ — mondja az angol külügyminiszter

A locarnói egyezmény felett még mindig nem tértek napirendre az érdekelt államok. Briand és Chamberlain nem győzik méltatni fontosságát, a német kormány pedig a nacionalisták támadásaival szemben kell megvédeniök.

Páris, október 31. A népszövetségi tanács rendkívüli ülészakának tegnapi záróülése után Briand és Chamberlain együtt fogadták a sajtó képviselőit és adtak választ különböző kérdésekre. A locarnói szerződés mintájára készítenő balkáni biztonsági paktumról Briand és Chamberlain azt mondta, hogy ilyen paktum kívánatos volna, de a kezdeményezésnek az érdekelt kormányoktól kellene kiindulnia, mert a locarnói megegyezésnek egész értéke abban van, hogy ezt a megegyezést nem kényszerítették senkire. A paktumnak közös jóakarattól kell létrejönnie. Chamberlain hangsúlyozta, hogy az új háboru luxusát többé nem lehet megengedni, mert az egész világ belepusztulna.

A locarnói tárgyalás résztvevőire számos szerencsekívánat érkezett, ezekért most Briand külügyminiszter köszönetet mondott és hangsúlyozta, hogy a tárgyalások közvetlen eredményekre vezettek, mert mindig a nemzetek szövetsége és az egységkormány szelleme hatotta át őket. Dr. Luther német birodalmi kan-

cellár a folytatott tárgyalások során ezt mondta: ha békét akarunk, akkor nem mint német illetve franciának kell idejőnnünk, hanem mint két európai és világpolgárnak, akik forrón óhajtuk a békét.

Berlin, október 31. A birodalmi kormány nyilatkozatot adott ki, amely pontról-pontra visszautasítja a locarnói szerződés ellen német nemzeti részről emelt kifogásokat. Hangsúlyozza azonban, hogy a birodalmi kormány a német érdekekkel nem tartja összeegyeztethetőnek, hogy olyan pillanatban amikor a Locarnóban megvitatott kérdések lényegesebb részéről a nemzetközi tárgyalások még folyamatban vannak, az egész anyagot a nyilvánosság elé bocsássa. Utal a birodalmi kormány egységes állásfoglalására, beleértve az október 22-i határozatot is és hangsúlyozza, hogy a német delegátusok a maguk irányvonalától és különösen a július 20-i alapvető jegyzékről egyetlen pillanatban sem tértek el. A birodalmi kormány a német nemzetiek akcióját tárgyi értelemben jogosulatlanak minősíti és hangsúlyozza, hogy a szerződés életbeléptetése nem a német többség korlátozását jelenti, hanem inkább kezdete és alapja annak, hogy Németország az európai nagyhatalmak politikájában ismét cselekvően résztvegyen.

HIREK

Halottak napján

A vásári zaj elcsitul. A gyűlölködés kikiáltóinak ajkain halk jöhász reszket, a kemény ököl feloldódik, s az ujjak lágy imára kulcsolódnak: A harc, a békétlenség, a dacosság és gyűlölet megadó alázattal járul egyetlen napon a legnagyobb hatalmasság, Halál Öfelsége elé.

A rohanó léptek görnyedt vándorlássá csitulnak el, s míg az ég kékjére komor fellegek gyülekeznek, lennt zörgő avaron megindul a vándorsereg a temetők felé. Nincs hangos szó, csak halk sóhaj, nincs marakodó szándék, csak szelima: *Miatyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a Te neved... A szemekből alázat árad és minden dacosság térdrecsuklik az elmulás előtt. A fákrol halk zizeenással hullnak a halott levelek: Por és hamu vagyunk. Es a fáradt, harcokban sebzett lélekben felvillan a gondolat: Ime minden ut ide vezet. A temető kőjale a világ legnagyobb birodalmát határozza: A halottak országát. Ide tér meg üldözö és üldözött, gazdag és szegény, szép és rút, apa és fju, barát és ellenség. Ami tul van ennek a birodalomnak határain, az muló vásári zaj csupán. Hiuságok hiusága minden, ami különbséget tesz azok között, akik valamenyien egyenlők lesznek egyszer a halálban. Egyszer elhal minden jonak zsvaj és nincs koldus és nincs király, aki kivonhatná magát az elmulás parancsa alól. A „porból vétettünk és porrá leszünk“ isteni kinyilatkoztatása ma eltölt minden lelket. S a temetők felé végtelen sorban indul meg a vándorok serege. Az arcokon komor sáppadság, a csukott ajkak mögött lemondó gondolatok szavai pihennek és minden karon ajándék a Halálnak: egy-egy koszoru. És az élőknek nincs szavuk egymáshoz a halottak birodalmában. Minden érzés, minden sóhaj, minden gondolat és minden tekintet az övé, a Halálé és az övéké: a halottaké. A sírokon apró mécskek százai gyulnak és fáradt szemek szomorú pillantása elrévedez a pislá, apró fényeken. A gondolat a multba röpven, s a halottak merev tagjai megelevenednek. A gyermek karikájával szalad a zöld pázsit szélen; az anya rég elpihent karja ujra felemelkedik, hogy megsimogasson egy aranyhajjal borított kis fejet; a gondokkal terhelt apa arcán megegyeszer dtjut a mosoly: emlékeinkben megindul a holtak kísértetjárása, s mialatt szemünk szögletébe felfut a bánat könnye, ajkainkon csendes ima kél régi, el nem feledett halottaink lelki üdvéért: Adj Uram örök nyugodalmat nekik...*

1925. November 1. Vasánap

Római katolikus: *Mindszent*. Protestáns: *Marianna*. Görög keleti: *Joel ap.* A nap kel 6 óra 43 perckor, nyugszik 4 órakor 43 perckor. A hold kel 5 óra 41 perckor, nyugszik 7 óra 1 perckor. Nemzeti Színház: D. u. 3 órakor: *Stradivarius*. — Kettőnek terítve. — A három maszk. Este 8 órakor: A gésák. Apolló mozi: A szent ördög. (Rudolf Valentino a főszerepben). Odeon: Párisi éjszakák. Labdarugás: D. u. 3 órakor Jugoszlavia—NAK (NAK pálya).

1925. November 2. Hétfő

Római katolikus: *Halottak napja*. Protestáns: *Achill*. Görög keleti: *Artemiusz*. A nap kel reggel 6 óra 44 perckor, nyugszik 4 óra 42 perckor. A hold kel 6 óra 15 perckor, nyugszik —. Nemzeti Színház: *Stradivarius*. Kettőnek terítve. A három maszk. Apolló mozi: *Lux* (a néma vádló.) **Időjárás:** (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Országunkban hűvösre fordul az idő. A szelek valamivel

erősödni fognak, nyugatról kelet felé a köd ritkulni fog s részben felhős, de többnyire derült lesz az idő. Helyenként csapadék is lesz. A hideghullám az egész országban érezhetővé válik. Nyugaton az éjjeli hőmérséklet a fagypontra körül fog mozogni.

*

— **A novisadi Ingyenkenyér Egyesület hangverseny estélye.** A november 7-iki hangverseny és táncestély iránt mindenütt óriási érdeklődés nyilvánul. Dungyerszki Gyókóné elvállalta az estély védnökségét. Jegyek már kaphatók a Lipkovics trafikban és a „Szlávia“ könyvkereskedésben. Tekintettel az estély előrelátható óriási látogatottságára, ajánlatos már most jegyekről gondoskodni.

— **Krizantém-estély Novisadon.** Mint minden nagyobb városban, úgy Novisadon is a grafikai munkások táncestélye mindig igen érdekes és szórakoztató. Különösen nálunk Novisadon, ahol a munkások közül a grafikai szakmában dolgozók azok, akiknek a mulatságán a társadalom középosztálya is résztvesz. A fiatalokat ebben az évben a grafikai munkások érdekes ujdonsággal lepik meg: krizantém-estélyt rendeznek, amely sokáig emlékeztetésben marad azoknak, akik ezen az estélyen résztvesznek. Az őszi virág kíséri végig ezt a táncos éjszakát, amelyet november tizennegyedikén szombaton rendeznek a Sloboda nagytermében. A grafikai munkások estélye iránt a közönség körében máris páratlan érdeklődés nyilvánul meg.

— **Anyakönyvi kimutatás** folyó évi október hó 25. napjától folyó évi november hó 1. napjáig. Született összesen: 19 (tizenkilenc) gyermek és pedig: 9 (kilenc) fju és 10 (tiz) leány. Házasságot kötött összesen: 8 (nyolc) pár és pedig: Speier Jenő, sofför és Hesz Ióna, Ruzsits Nikola, földművelő és Rozmir Mária, Béres Dénes, szobafestő és Juhász Anna, Melich Pája kereskedő, Petrovác és Schmidt Kornélia, Novisad, Prodánovics Makszim földművelő, Novisad és Janyin Szlávna, G. Kovilj, Ognjanovics Zsivko földművelő, Novisad és Sijacsics Angyelka, Srbobrán, Dr. Mathias Weber orvos, St. Futog és Stadler Józsa, Novisad, Markovics Dragisa, posta- és táv. felvigyázó gyakornok és Cselovics Velinka. Elhalt összesen: 12 (tizenkét) egyén és pedig: Bröder Károly vegyészmezőnök, 21 éves, Özv. Szeemann Ferencné szül. Hermann Borbála, 63 éves, Sztrilich Jenőné szül. Polyák Irén 50 éves Sombor, Grosz Lipótné szül. Kaufmann Fáni, 85 éves, Bubany utónevet nem kapott fju, 2 napos, Alexics Nikoláné szül. Raniszávyev Deszánka 27 éves, Vilovo, Özv. Gajinov Jócóné szül. Nasztasics Natália, 70 éves, Miliits Tósa magánzó, 72 éves, Jovánovics Ljubica keresk akad. tanuló, 17 éves, Ifj. Vinó János, 11 hónapos, Özv. Nenadovics Milánné szül. Fléger Emilia, 40 éves, Engler Emilia háztartás, 67 éves.

— **Véres tüntetések egy politikai gyűlés után.** Frankfurtból jelentik: A nemzeti szociálisták a tőzsde nagytermében gyűlést tartottak, amelyen Strasser mondott beszédet. A gyűlés után Hitler emberei kísérletet tettek arra, hogy menetben vonuljanak végig a városon. Nagyobb rendőri készültség lépett közbe, amely szétszórta a tüntetőket, miközben a tüntetők, soraiból lövések dördültek el. Az egyik golyó egy járó-kelő szemét találta. A rendőrség több embert letartóztatott, két embernél löfegyvert találtak. Rövid idő múlva a nyugalom ismét helyreállt.

(x) **Tűzifa, szén, koks** legolcsóbb Keller fatelepén, Strand ut. Telefon 417.

— **Hasbaszurta társát.** Balog József 28 éves novisadi munkás Mosorinban van alkalmazásban. Tegnap összeszólalkozott Schulz József 40 éves földmivelővel, aki a vita hevében kést rántott és hasbaszurta Balog Józsefet. A súlyosan megsebesült Balog Józsefet tegnap délután beszállították a novisadi állami kórházba, ahol azonnal műtétet végeztek rajta, a szurkáló Schulz Józsefet pedig letartóztatta a csendőrség.

— **Rómán nacionalisták a vonaton inzultáltak a zsidó utasokat.** Bukarestből jelentik: A szamosvölgyi vonalon Kolozsvár és Dés között az egyetemi hallgatók zsidó utasokat inzultáltak és súlyosan bántalmaztak. A vo-

natban lejátszódó botránynak igen különös előzményei vannak. Bócsa község egyik román földbirtokosát, valamilyen tartozása miatt jogerős ítélet után végre akarták hajtani. A földbirtokos erre Kolozsvárra utazott és onnan harminchat nacionalista diákot vitt ki, hogy megakadályozzák a végrehajtást. A diákok már Kolozsváron leítették magukat, a vonaton azután botránnyos jeleneteket rendeztek. Valamennyi utast leigazolatták és a zsidókat megverték. Egyik utasnak, Léb Józsefnek eltörték a karját és a lábát, Goltsch Mihálynak pedig bordáit zúzták be. Ezenkívül számos utas szenvedett kisebb-nagyobb sérülést. Amikor a vonat beérkezett Dés állomásra, a diákok a felszálló utasok közül a zsidókat véresre verték. A dési rendőrség tehetetlennek bizonyult és nem tudta megakadályozni, hogy a diákok kivonuljanak Bócsa községből, ahol sikerült megakadályozni a végrehajtást.

— **Elsőrendű tűzifák,** legjobb porosz szalon köszén és gázkocsz házhoz szállítva, legolcsóbban kapható Schwarz Testvéreknél Novisad, Haltér 11. sz. 1—0 2018.

— **Fegyveres rablóbanda kifosztott egy autót.** Bufalló amerikai városban egy bank gépkocsiját, amely pénzt szállított, három fegyveres bandita egy népelel mellékucában revolverrel feltartóztatta. Amikor az automobil utasai védekezésre készültek, a banditák a sofőrt lelőtték és a két banktisztviselőt súlyosan megsebesítették. Utána 90.000 dollárt elrabolva, elmenekültek.

— **Dr. Gregorek János** száj- és fogbetegségek specialistája, a gráci és berlini klinikákon képesítve, rendelését Novisadon, Kralja Petra ulica 28. I. emelet (azelőtt Blaskó Ede fogműterme) megkezdte.

— **Katolikus Családi Naptár.** A „Hitélet“ kiadásában nem régen egy naptár hagyta el a sajtót a fenti címmel. A kitűnően szerkesztett naptár változás tartalma élvezetes olvasmányok egész sorozatát nyújtja az olvasónak. Ki kell emelni különösen a bő gazdasági tudnivalókat, amelyek minden gazdasággal foglalkozó embernek biztos útmutatást adnak a gazdasági kérdésekben. A naptárt mindenkinek melegen ajánljuk.

— **A francia kormány tagjai a szovjetkövet vendégei voltak.** Párisból jelentik: A szovjetkormánynak a francia kormány által való elismerése évfordulója alkalmából, Rakovszky az új párisi nagykövet tegnap este disztribúciót adott, amelyen Painlevé miniszterelnök, De Monzie közmunkaügyi miniszter és Delbot közoktatásügyi miniszter vettek részt.

— **Kegyelem Locarnó szellemében.** Karlsruheből jelentik: Az igazságügyminiszter foglalkozott Costa francia repülő megkegyelmezésével és a locarnói kiengesztelődesi törekvések szellemében Costa repülő öt ezer márkás pénzbüntetésének hátralévő részét kegyelemből elengedte. Costa repülő tudvalevőleg annak idején a freiburgi járásbírótság német terület átrepüléséért ítélte el öt ezer márkás pénzbüntetésre.

(x) **Tűzifát, kocszot, kőszent** mielőtt beszerez, tekintse meg *Krajačević* fatelepét. Telefon 165. 1528

BÁCSMEGYEI

FÖLDBIRTOKOSOK FIGYELMÉBE!

Jelzalog kölcsönök

kedvező visszafizetési és kamatteltételek mellett folyósít a

KERESKEDELMI és IPARBANK R. T. NOVISADON

A kölcsönkérőknek telekkönyvi kivonatot és kataszteri birtokívet kell betérjeszteniük a kölcsönigénylés alkalmából. 2131-2-6

Pléh sparherdek, dobkályhák

nagy raktár, vaskereskedők részére legolcsóbban szállít

CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS

Novisad, Zeljeznicka ul. 38.

— **Hangverseny a Wágner cukrászdában.** Csütörtökön, november 5-én este fél 9 órakor Ember Dezső zenekara nagyszabású hangversenyt rendez a Wágner-féle felső (cukrászda) helyiségben. Az érdekes művészi estére a következő műsört állították össze: — 1. Beethoven: Egmont nyitány. — 2. Maillart: Das Glöckchen des Eremiten. — 3. Schubert: A vándor. — 4. Grieg: Szerettek. — 5. Sinding: Tavasz susogás. — 6. Chopin: Walzer E-moll. — 7. Rossini: Tancred nyitány. — 8. Wagner: Fantázia a Wágner operákból. — 9. Kálmán: A cigányprimás. A hangverseny terített asztalok mellett fog lefolyni, bor, sör és ételkiszolgálással.

— **A „Soa“ sorsjátéka.** A noviszádi „Soa“ drogéria szenzációs sorsjátéka a közönség körében óriási érdeklődést kelt. A nagyértékű nyereménytárgyak a drogéria kirakatában láthatók, s különösen a 18.000 dinár értékű óriási kristályüveg váza áll az érdeklődés központjában. A közönség tömegesen végzi bevásárlásait a drogériában, ahol már minden 10 dináros bevásárlás után adnak egy sorsjegyet ingyen. A sorsolást januárban fogják megtartani közjegyző jelenlétében.

— **Beograd—zagrebi repülőjárat.** A noviszádi Ikarus gépgyár 4 és fél millió dinár szubvenciót kért a kormánytól a Zagreb—Beograd közti repülőgépjárat létesítésére.

(x) **Csekély befektetéssel óriási vagyona tehet szert,** ha a november 2—20-ig tartó főhúzásra Lustig Lajos váltóüzletében vesz sorsjegyet. 2218. 3

(x) **Csak nyolc napig.** Novisadra érkeznek november 3-án, az Amerikán-Bárba: Miss Arizona és Maestro Rozsnyai, 6. Arizona Girl: Rita, Mia, Ritti, Dodi, Bai és Dolly. Előadások kezdete fél 11 órakor este. 2212-3

(x) **Dr. Eckstein Lajos** novisadi orvos új, önálló telefon száma 221. 2217-3.

SPORT

A bajnocsapat pompás játéka

Akadémikus futball a Karagyorgye pályán — Önfeláldozóan védekezett a Vojvodina

Jugoslavia (Beograd)—OSKV 7:0 (4:0).
Bíró: André

Ünnepe volt tegnap a novisadi sportnak mert a szürke ködös szombat délutánt ünneppé avatta az országos bajnoksapat kitűnő játéka. A Jugoslavia legutóbbi eredményei után, meg a három nap előtti prágai vereség nyomásztó utóhangulata mellett senki sem várt a vörösingesektől ilyen kiváló teljesítményt. Az attrakciókban oly szegény novisadi sport vége tökéletes kárpótlást kapott a szezon minden elmaradt szenzációjáért. Olyan kárpótlást, amelynek szép emlékei a közelgő holtszezon egész idejére elégségesek lesznek.

A pirosingések játéka összes szépségeiben elégtartotta a futballjáték gyönyörűségeit olyan halmozásban, amely szinte sok is volt erre a szürke hétköznapra. Játékából hiányzott az az átmenet, amely a legjobb csapatoknál is meg van a játék első perceiben addig, amíg a pályát, az ellenfelet s a saját játékosok momentán formáját a csapat megismeri.

Elkezdődött a játék és mintha sohase játszottak volna a pirosingések más pályán vitték az egyik támadást a másik után, kárpótlást ejtve a nézőket és az ellenfelet egyaránt. A legpompásabb passzok, a legtökéletesebb helyezkedés, a habozás nélküli süvítő lövések jellemzik a bajnoksapat játékát az első perctől kezdve. Igaz, hogy olyan irányítás mellett, mint amilyen a beogradiak külföldön is joggal megcsodált kitűnő centere Luburics produkált, nem is lehet fölületes, vagy hézagos csatárjátékot produkálni. Minden mozdulata, minden elgondolása a tökéletes klasszis és pompás rátermettség bizonyosága. Csatártársai nagy hozzáértéssel alkalmazkodtak a kitűnő

center játékaéhoz és nagy tudással használták fel a kitűnő labdákat. A halvesor, bár hiányzott belőle Mahek az elsőcsapat centerháljja kitűnően támogatja a pompás csatársort. Talán a két hátvéd játékát lehetne kritika alá venni, de a kitűnő fedezetsor mögött nem igen akad nehéz feladat számukra. Nemes ugylátszik kitűnő formában van, mert az a néhány labda, amely hozzakerült, nehéz feledet elé állította. Az első percekben kiboxolt egy labdát és ezzel biztos góltól mentette meg a hálóját.

Az OSKV minden játékosa megfelelt. Bár a vereség súlyos, de a csapat odaadó lelkes játékával az első perctől az utolsóig kemény küzdelemre kényszerítette a bajnokcsapatot. Nem is lehet csodálni, hogy a beogradiak meglepően jó játéka Sévicset is annyira meglepte, hogy néhány biztosnak látszó gólt hibázott. A folyton fejlődő fiatal kapus néhány nagyszerű védést produkált. A közelről jövő védhetetlen gólokról nem tehet.

Az országos bajnoksapat tegnapi pompás játéka kitűnő ígéret a ma délutáni mérkőzésre. A NAK-tól nem várhatunk többet, minthogy az OSKV-hoz hasonlóan odaadó csüggedés nélküli lelkes játékkal viszonzozza a beogradiak európai viszonylatban is elsőrangú játéktudását. A Jugoszlávia a mai mérkőzésre hirszerint kiegészíti csapatát, míg a NAK előreláthatóan az alábbi legjobb összeállításban veszi fel a küzdelmet: Kovracek, Róka, Martin, Alexi, Weisz, Ilija, Schäffer, Schubert, Lenci, Németh, Bertók. A mérkőzést délután félháromkor kezdik, előtte a Beocsini S. C. játszik a NAK kombinált csapatával.

TÖRVÉNYSZÉK

(§) **Két hónap életveszélyes fenyegetésért.** A novisadi törvényszék Radulovic büntetőtanácsa előtt állott tegnap vádlotként Baracski Szvetozár 22 éves turijai szabósegéd. Baracski 1924. április 27-én Turiján egy vendéglőben Paroski Acsimmal veszekedett, egyszerűen kivette kését és megakarta szurni Paroskit, ezt azonban észrevették Medurics Gyura és Bikics Bogdan és lefogták Baracskit. A tanú kihallgatás után a bíróság megállapította, hogy emberölési kísérlet nem forog fenn, hanem csak veszélyes fenyegetés vétsége és ezért két havi fogházra és 1000 dinár pénzbírságra ítélte. Az ítélet ellen ugy az ügyész, mint az elítélt és védője is felebezett.

TÖZSDE

Okt. 31	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.21	—	—	177.50
Zürich	—	10.88	10.885	1928.—
Newyork	518.—	56.40	56.35	—
London	25.14	273.50	273.50	484.50
Páris	21.75	238.50	237.50	420.—
Milano	20.50	223.50	223.50	396.—
Prága	15.37	167.30	167.50	296.25
Berlin	123.60	—	—	2580.—
Budapest	72.70	—	—	—
Brüsszel	23.50	—	—	—
Bécs	73.15	795.—	796.—	—
Bukarest	247.50	—	—	—
Amsterdam	208.80	—	—	4024.—
Szófia	375.—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tőzsde

1925 október 31, 5 óra

Bécs	795.—	Prága	167.30
Páris	238.50	Zürich	1088.—
Milano	223.50	London	273.50
Newyork	5640.—	Budapest	—

Irányzat: csendes

Zagrebi tőzsde

1925 október 31, 5 óra

Bécs	796.—	Prága	167.50
Páris	237.50	Zürich	1088.50
Milano	223.50	London	273.50
Newyork	5635.—	Budapest	—

Irányzat: csendes

Chicago terménytőzsde

1925 október 31, 10 óra

Buza	Tengeri		
December	148. ³ / ₈	December	75.25
május 1926	144.25	május 1926	79. ¹ / ₈
Julius	127.50	Julius	80.—

Irányzat: buza, tengeri bizonytalan

(AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1925 október 31. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen	kötés 250.—	650 mm
bácskai 77, 2 /, Tisza	kötés 252.50,	200 mm
bánáti Usancen Senta par.	kötés 250.—,	250 mm
szlavóniai Usancen	kötés 242.50,	200 mm

Zab

bácskai duplikát kassa	kötés 165.—,	200 mm
----------------------------------	--------------	--------

Tengeri

bácskai uj,	kötés 105.—,	200 mm
bácskai XI-I. Kelebia par.	kötés 127.—,	1500 mm

Buzaliszt

bácskai 5. sz. kenyér	kötés 300.—,	100 mm
bácskai 6. sz. kenyér	kötés 250.—,	100 mm
bácskai kenyér 80 / ₁₀	kötés 305.—,	400 mm

Buzakorpa

bácskai gab. juta zsákok	kötés 117.50,	100 mm
bánáti gab. juta zsákok	kötés 112.50,	300 mm

Irányzat: csendes

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR

Kiadó: „DÉLBÁCSKA“ lapkiadóvállalat

különleges bélyegzőkészítés

Kr. Aleks. ul. 7. NOVISAD Marković(Winkle)Pal.
Vojvodina legrégebbi szaküzlete.

A legjobb és legtartósabb bélyegzők készítése.
SAKMABELI CIKKEK ÁLLANDÓ RAKTÁRA.

Ujdonság! „Favorit“ ajtóablak Ujdonság!
rendelése félóra alatt elkészítettnek.

„ARGUS“ általános információs iroda BEOGRAD

A legnagyobb tudakozóiroda Jugoszláviában.

ARGUS megakadályozza a kétes követeléseket és veszteségeket,

ARGUS összeköttetéseket létesít tőkeerős házakkal, ARGUS lehetőséget nyújt az S. H. S. államba való exportra,

ARGUS olcsón és biztosan gondoskodik az országban incassóról,

ARGUS informál az előforduló állami szállításokról, ARGUS sok ezer elsőrangú referenciával rendelkezik

Előfizetési díj hitelfelvilágosításokra:

10 értesítés 400 dinár. 25 értesítés 875 dinár.
50 értesítés 1500 dinár. 100 értesítés 2500 dinár.

Táviratcim: ARGUS — BEOGRAD.

2086-1-0

Bóde eladó

a Szent János-téren (új Buza-tér) jóforgalmu trafikál és vegyeskereskedéssel.

Bővebbet ugyanott.

2155-1-3

Ha állásra van szüksége,

forduljon „Jugokommercia“ állásközvetítőhöz, Par-nogmlina ulica 10.

APRÓ HIRDETESEK

RÉZÜSTÖK a legnagyobb választékban Vasa Maločić rézművesnél Novi Sad, Kisačka ul. 32. 2024-1-12

ELÁRUSÍTÓLEÉNY, fiatalabb, felvétetik cukorka üzletbe. Cim a kiadóban (Wagner-palota.) 2156-1-2

JOGVÉGZETT FIATAL-EMBER a gabona és malom szakmában teljesen jártas, bármilyen állást, vagy munkát vállal. Cim a kiadóban. 1-4

SZERB NYELVOKTATÁS, kipróbált módszer szerint tanító által, mérsékelt díjazás mellett. Érdeklődők forduljanak a kiadóhivatalba. 1957-1-7

MOZGÓ PÁLINKAFŐZŐ ÜSTÖK Vasa Maločić rézművesnél, Novi Sad, Kisačka ul. 32. bérelhetők ki. 1-12

RETORTA FASZENET és TŰZIFÁT ajánl Hubert Lajos, a teslići iparművek vezérképviselője Novisad. Postafiók 25. 1-0

Egy nagy **VASKÁLYHA** és egy nagy **SPARHERT** azonnal eladó. Cim: Trifković trg (Deák-tér) br. 3.

NÉZZE ÁT RÉGI LEVELEZÉSEIT. Ha van öreg levelezése bármely országból, 1840-1900. év között, megveszem a borítékjait a rajta levő postabélyegekkel. Magas árat fizetek! FISER J. RIHARD, írógép-mester, Futoški put 77. Novisad. Löväide. 2135-1-3

VESZEK POSTA BÉLYEGET, különösen régi szerb, jugoslav, valamint a porto és rokkant bélyeg-ek összes kiadásait. A forgalmiakat csak használva. — FISER J. RIHARD, írógép-műszerész mester Novisad, Futoški put 77. (Löväide.) 2145-1-0

Elsőrendű OJTOTT SZŐLLŐVESSZŐKET eladok minden mennyiségben kitűnő saját kamencai terméséből, vevők forduljanak bizalommal hozzám vagy kerjenek ajánlatot. Cimem: Moljac Gyoka Duna-u. 17. és 24. 2143-1-3

FÜRDŐMESTERI ÁLLÁS Egészséges, — lehetőleg gyermektelen házaspár — fürdőmesterei és ápolónői állásra azonnali belépésre kerestetik. Személyes jelentkezés dr. Müller Mátyás orvosnál Novi Vrba-son. 2144-1-4

Inast vagy kifutó fiut fizetéssel azonnal felvesszünk **Petrovits és Gyurkovits** vaskereskedés Novisad, Buza-tér 11. szám 2213-1-3

Kis gyermekek mellé **fiatal leány** felvétetik **Carinska ulica 6. szám (volt Magyar utca)**

Kiadó lakások

5 füres szoba, 3 egyszoba-konyhás, 3 kétszoba-konyhás, 3 háromszoba-konyhás lakások stb.

Jugokommercia

lakásközvetítőnél, Parnog-milina ulica 10. szám

Egy kifutó leány (vagy fiu)

Erdélyi cukorka-üzletébe felvétetik

Bognárok!

Ritka alkalom!

8-10 köbméter szilfa-palló és 2-3 köbméter körisfa-palló 2 3/4 collos 2-4 méteres, olcsón eladó. Érdeklődni lehet

Kohut Jánosnál, Novisadon, Futoški put 70. szám.

Nagy háromajtós tükrös **ELŐSZOBA SZEKRÉNY** olcsón eladó. Érdeklődni lehet Zseljeznicska ulica 18.

Komlótelepítésre kiválóan alkalmas

elsőrendű fekete föld

41 és fél lánca a Halbrohr-féle földből éppen a Bekova-Gabricevói vasuti megállónál 1 lánca parcellákban is, előnyös árban, kedvező fizetési feltételekkel

eladásra kerül

A részletes feltételek megtudhatók: Dr. Kriszhaber Gyula ügyvédi irodájában, Suboticán, az Opšta Privredna Banka házában.

50-100 dinár jutalékot fizetünk

Önök, ha 1 és 2 szoba-konyhás kiadó lakás-címeket közöl velünk — Parnogmilina ulica 10.

Gyárosok, kereskedők, ügynökségek figyelmébe!

Utlevél láttamoztatást és beszerzést az összes követségeknél elvállal. Napi futárszolgálat. Elvállal a legolcsóbban levelek és csomagok átadását és átvételét, valamint bármely megbízást Beogradban. — Uti felvilágosítással, valamint beutazási, tartózkodási engedélyek ügyében díjmentesen ad felvilágosítást. — Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan elintézi.

Vojvodjanska Trgovačka Agencija, Novi Sad, Kralja Petra ul. 29.

ALMÁT

vagonszámra és kicsinyben eladok **konkurrenciánélkül**

Gyorgye Zs. Gyorgyević exportör

Beograd, Carinska ul. 12. Telefon 30-04.

A szezon időben eladok Novisadon, Futoški put 37. 2085-1-5

ÍRÓGÉP JAVÍTÓ MŰHELY.

Szakszerű javításért jótállás, jókarbantartás, átalakítás latinról ciril betűsre vagy megfordítva. Írógépekhez eredeti acélbetűk beszerezhetők.

RIHARD J. FISER, tanult írógép-műszerész (novisadi honos) Novisad, most Futoški put 77. 2121 Löväide. 1-0

Olcsó és jó

kályhák „IRIS“

fém- és pléháru ipar. — Ing. Faith Ferenc Novisad. Temerini kapunál, a csatornán túl. 2094-1-6

KARÁCSONYFÁK

szlovéniai erdőkből, legjobb minőségűek, bármilyen mennyiségben kaphatók. Ár megegyezés szerint. Ajánlatok a következő címre kéretnek:

JOSIP PIKON; Pošta Jesenice, Dubrava 7., (Gorenjsko) Szlovénia

Zongorák

és

Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17. Željeznicka ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quinttiszta hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL.

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

HIRDETÉSEK

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, kik felejtethetetlen halottunk temetésén megjelenésükkel, koszoru és virágadományokkal részvételüket fejezték ki.

Novisad, november 1.

Fléger család

Minden számú **kötőgépek** részletfizetésre is, valamint **kötőgéptük** és részek kaphatók

Forgács Benő

varrógép és kerékpár kereskedésében Novisad, (2101) Pasiceva ulica 22. (1-3)

Szikvizgyárosok

ne mulasszák el legújabb találmányu önműködő

szénsavfejlesztő készülékünket

(nem kénsavas rendszer!)

próbatelépünkön mielőbb megtekinteni. A vele házilag termelt szénsav 50% megtakarítást jelent!

Winkler Testvérek

műszaki vállalata

Novisad

Próbatelép: Piroška ulica 99. (Czoczek-malom)

Kősó és darált só

Minden mennyiségben raktárról szállít a legolcsóbb napi áron

Bischoff János, Novi Vrba 268/1.

2105-1-5

MOCKO I DRUG

NOVI SAD

Omaljev prolaz.

Készíti a legszebb és legjobb cipőket. Legújabb bali cipők, Brokat és lack Fantasiak a legszebb s legjobb kivitelben

Tekintse meg mintaraktárunkat!

Halló! Halló! Halló!
Mielőtt férfi vagy női kalapot

vásárolna, nézze meg a „NAPREDAK“ gyári kalapterakatot, Novi Sad, Kralja Petra ul. 19., ahol minden megvásárolt kalaphoz még egy kalapot ingyen is kap. Semmi esetre se gondolja, hogy a megvásárolt kalapot túl fogja fizetni! **Sőt ellenkezőleg — gyári áron kapja — azaz 50%-al olcsóbban, mint bárhol.**

Ne mulassza el az alkalmat, hanem fedezze szükségletét a **lentemlített gyári lerakatnál.**
2154-1-3

Áthíltözökös! — A legolcsóbb bevásárlási forrás!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a legmodernebben berendezett mechanikai javítóműhelyem, varrógép és kerekpár üzletem t. évi november hó 1-től nem a Buza-ter 19. szám, hanem a saját hazamban, a Safarikova utca 9. szám alatt (a Református templom közelében) fog fennállni.
Kiváló tisztelettel: Jung Henrik.

SZÜCS SZÖRME
ÁRUHÁZ

NETTEL és FARKAS

Kr. Petra 27. **NOVISAD** Telefon 187
Központ: WIEN.

A legnagyobb választék kész szörmekabát és köpenyegben, valamint nyerszörmeáruban a legolcsóbbtól a legfinomabbig Nagyban! 2220-1-0 Kicsinyben!

Ha kiadó lakása van,

jelentse be nálunk és mi díjmentesen azonnal kiadjuk, Parnogmlina ulica 10. (Az udvarban.)

Fotivec Antal „Napredak“ kalapgyárának lerakata, Kr. Petra 19.

Legnagyobb választék női kalapokban. Legszébb színek, posztóból készült párisi minták, díszítve 140—200 din. Elsőrendű velour kalapok 300—350 din. Állandóan nagy választék.

Legolcsóbb árak. — Saját érdekében okvetlenül keressen fel.

Két jőházból való

TANONC

azonnalra felvétetik.

Hoffmann Fülöp férfiniszabónál
Omaljev prolaz, az emeleten.
2151-1-2

FIGYELEM!

A bécsi Messén sikerült készpénzbevásárlásaink révén **kiválóan előnyös áron** több ezer darab legújabb divatu **női és leánykakabátokat, selyem és szövet utcai és estélyi toiletteket**, mindennemű **női szörmebu-dákat, sportkabátokat** beszerezni, melyeket

kiárusításszerű árban

bocsájtunk eladásra. Ezen előnyös vásárlásunk révén **mindennemű szörme** áruk **en gros** áron kerülnek **detailban** is eladásra. — Ajánljuk ezenkívül **férfi, fiu és gyermekruhákat, télikabátokat, raglánokat, városi bundákat** rendkívül jutányos áron.

Legfinomabb női — erziabundák 12—18.000 dinárig.

Roth Manó és Fiai, Novisad.

1766-1-3

KOMLÓOSZLOP

1997

elsőrendű száraz 1923—24. évi vágású sárga akácfa, homokon termett, kapható minden vas-
tagságban **SZEMZŐ BÉLA, SUBOTICA** Brozova u. 2. Telefon: 268.

Oklevéllel kitüntetett

KIRAKATRENDEZŐ

kirakat rendezést vállal több cégnél. Cim: Ábrahám 2123 könyvkereskedésében. 1-4

Olcsó favágás.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy mindennemű **fa vágását és aprítását** motorfűrészemmel házagnál is a legjutányosabb áron vállalom.

Bogya János, Slovačka (Attila) u. 22.

Díjtalanul közvetítünk Önnek

tisztviselőt, segédet, soffört,

vagy bármilyen alkalmazottat „Jugokommercia“ állásközvetítő, Parnogmlina ul. 10.

A legjobb minőségű

falusi liszt

korpa, kukorica, zab stb. a legolcsóbb árban kapható, díjmentesen házhoz szállitva.

Gausz János, Futoski put 66

1636 Telefon 534. 1-0

Egyetlen, legtökéletesebb

soffőriskola

a **Pesenjanski-féle**, Novi Sad, Madjarska 53. Praktikus és teoretikus előadások különféle típusu automobilokkal.

Beiratkozás minden nap.

2108-1-12

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a **Kralja Petra ucca 26. szám** alatti üzlethelyiségemből az **ugyanabban a házban levő régebben Alworth, utóbb Sremčević-cég alatt ismert üzlethelyiségbe költözködtem át.**

Amidőn az igen tisztelt közönséget erről értesítem, bátorodom **gazdagon fölszerelt elsőrendű rövid-, diszmű- és divatáruban választékos raktáramat, valamint D. M. C. cikkeimet, továbbá gyapju- és gyapókészletemet, nemkülönbön szabókellékekben gazdag raktáramat, valamint mindennemű e szakmába vágó cikkeket olcsó árak és szolid kiszolgálás mellett ajánlom.**

Kérem a nagyrabecsült közönséget, miszerint a velem szemben tanusított eddigi megtisztelő bizalomban továbbra is részesíteni sziveskedjék és vagyok megkülönböztetett tisztelettel:

Danilo Burghardt, az „Arany csillag“-hoz.

2214-1-2

Értesítjük t. barátainkat, ismerőseinket, valamint helybeli és vidéki vevőinket, hogy **rőfös divatáru üzletünket Pašičeva (Szücs) ucca 23. szám alól**

Kralja Petra ul. 30. szám alá, a kath. templomépület saroküzlethelyiségébe helyeztük át.

Ez alkalommal raktárunkat elismerten elsőrangú francia, angol, német, cseh és olasz gyárakból való legújabb divatu áruval egészítettük ki és eddigi csak nagyban való eladás mellett

Bevezettük a kicsinyben való árusítást is.

T. vevőink saját érdekükben cselekszenek, ha **rőfösáru szükségletük fedezése előtt** megtekintik, vételkényszer nélkül dús gazdag raktárunkat és személyesen győződnek meg, hogy az üzletünkben tartott áruk a legjobbak és

Áraink 25—30%-kal olcsóbbak, mint bárhol másutt.

Sokat megtakarít és kitűnő árut kap, ha ezt a kedvező alkalmat nem mulasztja el és felkeres bennünket új üzletünkben.

2215-1-6

Tisztelettel

MONAŠEVIĆ, LAZIĆ és ĆURČIĆ, NOVI SAD

Kralja Petra ulica 30. A római katolikus templomépület saroküzlet helyiségében.

Nyomatott Farkas és Dürbeck könyvnyomdájában Novisad, Željeznička (Petőfi) ul. 30. Telefon: 488.

A DÉLBÁCSKA VASÁRNAPI MELLÉKLETE

MESTERSÉGES ÉGBOLTOZAT

A németek legújabb csodálatos találmánya — A csillagos ég, mint mozifelvétel

Valamikor a magyarnak az volt a szokása, ha nem tudott mindjárt nyitjára jönoi valamely összetett készüléknek, hogy megcsóválta fejét és mély meggyőződés hangján szólt: Mégis csak huncut a német!

Agyafurt német mérnökök most meg már egyenesen a mesterséges égboltozatot találták ki, amely előtt maguk a németek is a legnagyobb csodálattal állanak meg, olyannyira csalódásig híven sikerült a derült, csillagos ég előállítására.

Az idén nyáron nyitották meg Münchenben a nagyszabású Deutsches Museumot a német műszaki világ dicsőségére, amelyben legelőszintébb csodálatot éppen a mesterséges égboltozat kelte.

A nagy sikert az bizonyítja legjobban, hogy egész csomó német nagyváros szánta rá magát, hogy ezt az ujjyszerű berendezést szintén felépítse lakossága öröme és szórakoztatására.

A természetes csillagos égnak, mint látványosságnak, egész csomó hátránya van, akármilyen csodálatosan is hangzik ez a kijelentés. Legelőszintébb aránylag nagyon ritka a tiszta csillagos ég, különösen pedig a párás, kormos, piszkos légkörű nagyvárosokban, ahol még hozzá a házaktól csak kis részét tekinthetjük át fejünk felett az égboltozatnak. Aztán meg csak nyáron szeretjük nézegetni a langyos éjszakában a csillagokat, míg télen nem sokat törődünk vele, hanem sietünk haza a jó meleg szokába.

Ezzel szemben a mesterséges égboltozatot még nappal is kedvünkre nézegethetjük a csillagokat, a tejutat és a bolygók mozgását. sőt a déli félgömb csillagaival is megismerkedhetünk.

A vasbeton félgömb

A mesterséges égboltozat azon alapszik, hogy tökéletes félgömb alakú termet építenek, amelynek közepén a vetítő készülék áll. Ezt pedig elmes szerkezettel úgy forgatják, hogy a bolygók mozgását pontosan utánozzák.

A félgömb-kupola felépítése elég nehéz feladat elé állítja az építészeket, mert magától értetődik, hogy belül, a vetítősugarak útjába sehol sem lehet oszlopokat alkalmazni.

Jénában ahol a világhírű Zeiss-gyár készítette el a tulajdonképpeni vetítőkészüléket, huszonöt méter belső átmérőjű félgömböt építettek fel vasbetonból, úgy, hogy először megcsinálták a vázát vasból és erre préselt levegővel fújták rá a hat centiméter vastag cementréteget, utána pedig parafatörmelékkel és kátránypapírossal alkalmazták hőszigetelés céljából.

Érdekes dolog, hogy az arányok figyelembevételével a kupola fala csak egyharmad vastagságát teszi ki a tojás héjának.

Belül a félgömb-kupola teljesen sima, tökéletesen gömbölyű és fehérre van meszelve. Ablak sehol sincs rajta és a bejáratokat úgy lehet zárni, hogy fény ne hatoljon be. Mihelyt aztán a közönség helyet foglal, mint akármelyik moziban, becsukják az ajtókat és megkezdődik az égi előadás. Tehát alapjában véve nincs is másról szó, mint moziról.

Hanem a nézőre a vetített képnek olyan természetes hatása van, hogy csak éppen a hely és körülmények figyelmeztetik arra, hogy az egész csak optikai csalódás. A derült égről ragyogó és szípkázó csillagok mosolyognak le rá, a tejút teljes pompájában húzódik végig, a bolygók ott fényeskednek a többi közt, a csillagképek egymás után vonják magukra a figyelmet, a Göncöl szekere állásáról meg lehet ítélni az idő járását.

A vetítőkészülék

A németek roppant büszkéek találmányukra és méltán, mert a vetítőkészülék csakugyan a finom-mechanika páratlan remeke. Alkotója W. Bauersfeld doktor-mérnök, aki készülékét tudományos szempontból nemrégiben ismertette a német mérnökök lapjában.

Mindenekelőtt a négyezeröttszáznyi szabad szemmel látható, vagyis a hatodik rendig terjedő állócsillag képének vetítéséről van szó, ahogy ezek az illető városban jelentkeznek. Az állócsillagok képét aztán huszonnégy óra alatt egyszer körül kell forgatni a sarkcsillagon keresztülménő tengely körül.

Ezt a feladatot félméter átmérőjű bronzöntvény oldja meg, amelyen harmincegy kerek nyílásba illeszti bele a diapozitív lemezeket. Ezek mindegyike az égbolt egy-egy részét képviseli. A gömb középpontjában kétszáz wattos villamos izzólámpa ég.

A készüléknek ez a része nem került valami különösebb fejtörésbe, valamint körülforgatása sem ütközött nehézségbe. Azonban a szabadszemmel látható bolygókat, a Merkurt, Vénuszt, Marsot, Jupitert és Saturnust, továbbá a napot a holdat kellett még vetíteni úgy, mint ahogy heteken, hónapokon és éveken át végzik körfutásokat.

A készülék egyik oldalán lefelé hajló tengelyű hengeren vannak ezeknek képei elhelyezve, még pedig minden bolygót külön szerkezet mozgat és külön lámpa vetíti a boltozatra. Mindegyiknek egy abszolút és egy viszonylagos mozgást kell végeznie, amit Bauersfeld bámulatosan egyszerű eszközökkel tudott

elérni és mindössze csak két kis villamos motort alkalmaz a hajtásra. Pedig tekintetbe veszi még a föld precesszióját is, ami alatt a földtengely 26000 év alatt végzett bugócsigyszerű kupfelületet leíró mozgását értjük. Ezt úgy éri el, hogy az állócsillag-félgömb lassan fordul körül.

Égi mozielőadások

Ezzel a berendezéssel most már mindenféle érdekes előadást lehet rendezni, amelyek természetességét a látóhatár világosabb égsávján rajzolódó sötét templomtornyok, fák, házak tesznek a csalódásig hűekké.

Megfelelő fogaskerek áttételek váltásával az egész napi csillagmozgást be lehet mutatni tetszes szerint négy és fél, vagy két percre csökkentve, sőt ötven másodperc alatt is körül lehet száguldoztatni az egész mindenséget.

Vagy pedig a bolygómozgások megérzékítésére az állócsillagok napi körforgását megállítják és csak a bolygók játszó szerepüket. Így aztán ahelyett, hogy egy évig kísérenék pályájukat figyelemmel, lejátszathatjuk négy és fél perc, vagy ötven, vagy pedig hét másodperc alatt. Az utóbbi esetben a mozgás már olyan gyors, hogy a kupolán fényvonalak jelennek meg, jelezve a bolygók pályáját, amelyei nem-mathematikusok bajosan tudnak maguknak elképzelni.

A vetítőkészülékeken van aztán még egy időmutató is, amelynek segítségével az eget tetszés szerinti történelmi pillanatra be lehet állítani. Így például, ha kíváncsiak vagyunk arra, hogy Krisztus urunk születésének pillanatában Bethlehemben hogy és miálen csillagok jártak, egyszerűen csak be kell állítani a készüléket a zérus dátumra és tetszés szerinti gyorsasággal kerengethetjük fejünk fölött a Három Király vezércsillagát.

Kinai apák, magyar anyák, magyar gyerekek

Egy különös magyar telep Billaucourthban — Klnaiak, akik Budapesten nősültek, Párisban magyarul tanulnak és magyarul tanítattják gyermekeiket — Látogatás a kínai magyar telepen

(Páris.) A szük uccák sorára lassan ráborul az este. A gyárak kéménye már nem füstölög, vége van a munkának. A sűrű egymásmellé húzódó szállodákban, amelyekben a Renault-gyár munkásai laknak, ilyenkor az esti órákban, amikor a gépek gyomrát nem kell emberi munkával táplálni, telpezsdül az élet. A keskeny csigalépcsők csöndjét nehéz lépések zaja veri fel, a vékony szoba falakon át bábeli nyelvzavar szűrődik által. Mert ezekben a kis szállodákban a világ minden nyelvén beszélnek. A lakók munkások, munkásszanyok, akik a világ minden részéből vörödtek ide össze, mert hazájuk nem tudta kenyérral ellátni őket.

Egy kínai munkás vezet bennünket. Magyar munkástársai, mivel teljes neve hosszú és nehéz, hát csak egyszerűen kamerad Tódának hívják. Tehát kamerad nem is rossz magyarsággal mondja el, hogy harminc társával együtt még a háboru előtt került Pestre. Eleinte rosszul ment soruk, később jó fizetéssel egy nagyobb vasgyárban kaptak munkát. Azután lassan elfelejtették hazájukat. Miért kerdezzük kamerad Tódát.

— Hát, mert azért, mondja rosszul, nem ad jó fiának kenyeret.

A háboru után megint rossz idők szakadtak rájuk. Huszban, huszonegyben súlyos éhezésekkel eltelt napokat, heteket, sőt hónapokat éltek. Azután megint jobblét váltotta fel. Egy szép napon azután, amikor a magyar munkások megindultak, hogy éhes gyomruk korogását idegen föld termette kenyérral elhaltassák, lassan ők is elindultak. Nem egyszerre, kettesével, hármasával. De már nem

egyedül, hanem asszonnyal és szekérral. Mert időközben a harminc kínai munkás megszökött Pesten.

Valamikor, mikor hazájukból elindultak, ők maguk sem merték volna hinni, hogy egyszer Párisban fognak összetalálkozni. Nem hitték volna maguk sem, hogy valamikor magyar asszonyokkal az oldalukon fogják örömtelen munkáséletüket leélni. Azt sem hitték volna, hogy valamikor a „mennyei császárok birodalmának, sok ezer éves nyelvét elvetve negyvenötéztendős fejjel, neki ülnek, mint apró iskolagyerekek egy számukra teljesen idegen nyelv megtanulásának. Most pedig minden így történik. A harminc kínai munkás a nagy Babelban, most magyarul tanul. Hogy miért, ime mondja el maga kamerad Tóda.

— Hát kérem szépen, mondja Tóda, nincsen semmi szegény, negyvenötven éves ember is tanulhat. Hiszen tudunk mi már valamennyien egy kevés, de nem elég mond. Mit mondjam hiszen teccik tudni, fiaink, lányaink vannak, az asszonyunk magyar, illik Tódának magyar jól megtanulni. Hát teccik tudni mégis csak szegény lenne, a gyerekünket nevetne Tódán meg a másikon, ha még nem is tudná a nyelvüket beszélni. Így van ez Uram, már felnő majd mind, nagyok lesznek — és Tóda nem tud velük jól beszélni. Csak szegény. Most már meglesszük úgy, hogy írást olvasást tanulunk. Tessék csak jönni, megteccik maga is látni, hogy így van.

— És ki a tanítójuk Tóda kamerad?

— Hát az kérem egy ur, — valami író, fizetünk neki, minden óra 3 frank. Tizenketten vagyunk, akik mindennap tanulunk. Így a mun-

ka után nekünk nincsen pihenők, tanulunk, nem szabad, hogy az apjuk — fia ne értse.

Egy korcsma előtt állunk meg, ez is olyan mint a többi ezer korcsma Párisban. Ezt azonban valami mégis megkülönbözteti a többitől. A homlokán ez a magyar felírás díszelleg:

„Vendéglő és étterem a Magyar Vasasokhoz.”

Bemegyünk. Az első szoba, a sötét színű márványasztalok, a sarokban egy zongora, amelyből magyar nótát ver ki egy nehéz munkához szokott kéz. Magyarok ülnek körül az asztaloknál. Fáradt, szomorú arcú emberek. Hiába van kenyérük, arcukon ott csügged a hazátlanság szomorúsága. Tóda nem enged, hogy leüljünk.

— Tovább, mondja csöndesen.

Másik szobába nyitunk be. Ez jóval kisebb. A zongora hangja beszűrődött. Valaki énekel kíséri.

„Magas a jegenye” hallik át a vékony falon. És itt egy hosszú kecskelábas asztal mellett, tizenkét mandula szemű ember ül. Az asztalfőt egy őszhajú, de fiatalarcu foglalja el. Ez a Tódajék tanítója. Azt mondja, hogy ír.

„Csipkés a levele” szűrődik át a nótá második sora a vékony falon és itt szótagonként tanulják a nyelvet. Régi abécéből olvasnak, még ott tartanak, hogy ur, ir.

Vetik a betűket — remegő munkában megizmosodott kezekben vastag vonalakat ír a toll. A tanító ur dicséri őket, jótanuló valamennyi.

— Hát a gyerekek tudnak már magyarul írni, kérdezem Tódát.

Kérem, azok is tanulnak, — ők délelőtt vannak itt. Valamit még sug a fülemben Tóda kamerad, csak annyit értek meg belőle, hogy

— Ha haza megyünk jól tudunk már magyarul.

Tóda mandulavágásu szemében felcsillag az öröm. (gy. p.)

HAJNAL LÁSZLO:

Megöl az ősz

I.

Vak fájdalommal még köszöntelek,
De szivemből már kitöröltelek.

Az emlékfát szűz könnyel öntözöm
Es csukott szájjal messze költözöm...

Hervaszt az Ősz... de pompás meggy a szád,
Békés reggelek virradjanak rád...

A gyújtó lángból szürke pernye lett,
Boldog legyen, ha csókolsz, éjjeled...

Pusztulnak fények, hullnak hűlt napok,
Be jó, hogy egyszer mégis meghalok...

II.

Már régi bor se nyújthat jó derüt,
A kóborlásban sincs szemernyi szép,
Kedvem halálos éjbe szenderült,
Sugár haját a nap se bontja szét...

Igy, elgyötörve tör reám a vég...
Még jó, ha néha léha lesz az éj...
Nem gyújtja rám az Isten lángszemét,
A köd kapar... a tenger mérge mély...

Fanyar vigasz, ha dalra gyújt a gyász, —
Ha mégis rontó rémek fojtanak.
Ha rosszkor jó a dal, csak megaláz,
A könnyek is csak szikrát oltanak...

Ó, mégis jó a gögös fejtetés
És mégis szép az őrzött jöremény...
Ha dús kalászba ért a szövetés,
Aratni — mégis a legszebb költemény...

Október

Megfakult a napfény. Lekopott a fénye
s lepattogzott róla aranyos zománca...
Halvány világban két halotti táncra
az ökönydél első síró őszi szélben.

Megfakult a napfény. Némán haldokolva
néz végig a tarlott, bús őszi világon.
Szédült aranya minden kis virágon,
mintha halvány, fájó, hűs szemfödél volna.

Szétfolyik a Napnak sápadó avanya
s megfesti a fákat pirosra, aranyra:
fájó cifrasággal rejtve téli gondot...

Délutáni sétán őszi hervadásról
tündököm. A tárka, sápadt, néma fákról
hűs alkonyi szellő rám szórja a lombot.

NEVESSÜNK!

Sürgős kérdés

Kötéltáncos, (kinek fején a cirkusz legmagasabb pontján egyik kollégája lábaival fölfelé balanciroz.)

— Billy, befizetted mai napig életbiztosítást és balesetbiztosítást?

— Be, de miért kérded?

— Mert nyomban tüszentenem kell.

A tanu

Egy pörben egy négyert hívnak be tanuvallomásra. Esküvése előtt megkérdi tőle a bíró:

— Tudja, hogy mi történik, ha hamis tanuvallomást tesz?

— Igen, bólint Sam, pokolba jutok, égek tisztítótüzhöz.

— Nagyon jól van. És ha az igazat vallja?

— Elvesztem a pört.

A tudomány áldozata

Egy kopottan öltözött ember megszólít egy urat:

— Kérem, legyen segítségemre egy kis kölcsönrel. A tudomány áldozata vagyok.

Az idegen érdeklődéssel fordul feléje:

— Talán Röntgen-sugarak által?

— Nem. Sokkal rosszabb ennél. Az ujjlenyomatok által.

Egy kis fiziológia

Tanár: Legutóbbi előadásomon hölgyeim, elmondtam önöknek, hogy a férfi agya nagyobb, mint a nőké.

Mit következtet ebből, White kisasszony?

— Hogy az agynál nem a mennyiség, hanem a minőség fontos.

Egészség
és boldogság:

mama és gyermeke a tisztaság üdítő érzetében, frisseségtől sugározva, ápolva és gondozva. Örömteli egészség nevetve mutatja a ragyogó foggyöngyöket.

A Kalodont fogkrém mindennapi használata a legbiztosabb módja, hogy fogaink épségét és szépségét megőrizzük.

Nagyban! Vasárunk Kicsinyben!

RUDVAS szortirozva kocsivasalásnak és egyéb célra,

Winter-kocsitengely, fekete- és horganyzott vaslemez,

horganylemez, fehér bádóg,

öntött tűzhelylapok,

készöntött tűzhelyek,

lemeztűzhelyek,

öntött üstök,

acélbogrács,

füstcsövek,

könyök-, sütő-, hamu-, tüzelő-, kémény- és kemenceajtók, üstház, kályhák, eke, ekekés, sodronyszeg, drót, láncáru, lópatkó, ásó, kapa, fejsze, szerszámok, reszelők, csavaráru, épület és butorvasalás,

komlódrót,

horganyzott és fekete 34. 38. 50. 60. 70. 80. szám és egyéb különböző

VASÁRUK,

állandó nagy választékban, raktáron nagyon olcsó árak mellett

Kuszli Gyula vaskereskedés
Novisad, Temerinska ulica 8.

1782-1-5

GRAFOLÓGIA

Macbeth. Azt írja, hogy a szakításra mindaddig nem tudja magát rászánni, amíg ugyanezt nem tanácsolja a grafológus is, mi pedig azt mondjuk, ha csak akkor akar szakítani, akkor ennek a flörtnek (Őn nevezi így) sohasem lesz vége. A grafológiának kevés köze van a szerelemhez és be kell vallanunk, hogy ilyen érzések felett bizony semmi hatalma. Az a fiatalember valóban határozatlan, tulságosan erotikus, meglehetősen léha és könnyelmű, de vegye tekintetbe, hogy az emberek legnagyobb része ilyen. Az ember alaptermészetében általában nem jó. Ennek az ellenkezőjét még Rousseau-nak sem sikerült bebizonyítania. Azt az ugynevezett „ideális” férfit aligha fogja megtalálni. A lovagkorok női eszményképét is megnyirbálta kissé az idő. Az etonfrizura, meg a bubiszkonya is többek között. A hölgyek egy igen jelentékeny részében él a hajlam a „legényélet” iránt, s ha nem is tekintik iskolapéldának Leberier kisaszonyt, ma mégis le kell mondani arról, hogy tulságosan követelőzők legyenek a férfiakkal szemben. Sem Őn, sem a szóbanforgó fiatalember nem állhatná ki a régi értelemben vett próbát. Őn egy férfival szemben állít fel olyan követeléseket, amelyek betartását magára nézve sem tartja kötelezőnek. Az a férfi nem jobb és nem rosszabb, mint ma élő millió és millió társa. Szinte azt mondhatnók, típus, ahogyan ideges nyugtalanságában és sokszor föllobbanó kétségbeesésében Őn sem egyedülálló jelenség. Ma ilyenek és így élnek az emberek. A romantizmus még vissza-visszajár, de a flaszeron nem terem, csak művirág. Tanácsot, ismételjük, nem adunk. Ne minket kérdezzen, a szívét kérdezze meg. És soha, egy percig se higgye, hogy van boldogság fájdalom nélkül is.

„Spanyol 31.” Sombor. Közepes intelligenciájú, erőszakosságra hajló, ravasz. Alaptermészetében jó, de száraz és csak a realitások iránt érdeklődő. Ideges, türelmetlen. Főként a környezetén uralkodni vágyó, aki azonban a maga akarát csak minimális eredménnyel tudja rákényszeríteni másokra. Átlagos érték.

„Fehér galamb.” A kissé elváltoztatott írásból is azt olvassuk ki, hogy intelligens, jószívű, érzékenykedő, romantizmusra hajló, kinosan pedans és roppant rendszerető egyén írása. Öntudatos, kissé ravasz, de feltétlenül egészséges és jókedélyű. Egyáltalán nem hiszszük el, hogy „senkisémet kedveli”. Nagyon szereti az élet apró örömeit. Igazi epikureus, akinek érzékenysége mellett sem okoz tulságos gondot az a sok apró kellemetlenkedés, amellyel élete utjain mindenki találkozik. Meg lehet magával elégedve.

„21 éves barna leány.” Jelzett levelét nem kaptuk meg.

„A sorok között.” Roppant öntudatos, határozott egyéniség. Intelligens, egyenes gondolkodású, jómodoru. Rendkívül energikus. Jószívű, következetes, művészhajlamú. Kiforrott, megállapodott jellem. Főként általában felüli érték. Takarékos.

K. J. Alexandrovo. Határozatlan, gyenge akaratu, önmagával roppant sokat foglalkozó egyén. Közepes intelligenciájú, képzelődő, de alaptermészetében jó és egyszerűsége hajló. Még kiforratlan egyéniség. Kissé felületes, a rendnek nem nagy barátja.

Szfinksz. (Szt. B.) Erre a kérdésre komoly grafológus nem adhat választ. A levelet a megadott címre visszaküldöttük.

„1000” Zárkózott, rideg, csalódott lélek. Emberkerülő, szófukar. Roppant erős indulatú, gyűlölni tudó, de érzéseit sohasem árulja el. Képzett, intelligens. Idegessége a hisztéria felé hajlja. Vajjon mi történhetett Önnel? Az utóbbi években rendkívül súlyos lelki válságon ment keresztül, amelyet a látszat szerint sohasem fog kiheverni. Erős alkoholiista. Ha nem lesz képes energiájának egész feláldozásával küzdeni

mindinkább mélyülő embergyűlölete ellen, testileg és lelkileg egyaránt össze fog roppanni. Egészen bizonyos, hogy már nem egyszer foglalkozott az öngyilkosság gondolatával.

„Eva.” Önző, nem nagy intelligenciájú, jószívű, de mérhetetlenül hü. Annyira hü, hogy emellett egyéb tulajdonságainak alig van jelentősége. Csak a közvetlen környezetében lévő dolgok érdeklik. Szeszélyes, de általában jókedélyű és vidám. Nem hatol a dolgok mélyére, felületes, a bántó és kellemetlen dolgok felett elsiklik. Egész életét kifelé éli, rajongója a társaságnak. Hogy mit remélhet? Amíg az „isteni” szót így írja: „istenni” addig mindent. Egyebekben megnyugtathatjuk. Ilyen tulajdonságok mellett csak nagyon kevés könnyet fog elhullatni életében.

„Petarca 20.” Hüvös, tartózkodó természet. Kissé magába zárkózó, aki nehezen melegszik fel. Pedáns, aprólékoskodó, gondos. Öntudatos, nehezen befolyásolható, ritkán őszinte, ravasz. Bizalmatlankodó, közepes intelligenciájú. Közvetlen környezetén apró, kiszámított kedveskedésekkel igyekszik uralkodni. A modorában túlzottan finomkodó. Idegességében sokszor kiszámíthatatlanul szeszélyes. Egyébként még nem kiforrott egyéniség. A „Sturm und Drang” korát éli.

„Szerencse fel!” (Vrbas.) Mindenkiről egyforma őszinteséggel adunk véleményt, anélkül, hogy erre külön felhatalmazást kérnénk, miután az elemzésre szánt levél beküldést erre való természetes felhatalmazásnak tekintjük. Önnel különben sines miért félnie a grafológustól. Íráselemzésünk eredménye ez: Képzett, természetes intelligenciájú, határozott, energikus. sok tekintetben önző, pénzsóvár. Zárkózott, szófukar, de nem embergyűlöllő. Önmagát nem becsüli túl, de nem hajlandó lebecsülni sem másokat. Jóízű, roppant takarékos, erős indulatú, de minden körülmények között fegyelmezett. Erősen erotikus. Általában életszerető, epikureus. Kiegyensúlyozott lélek, aki ismeri a maga céljait, utait és a képességeit is. Másokkal egyáltalán nem törődik. Egészséges önzésében roppant szívtelen tud lenni. Írása szinte példátlan önfegyelmeztség mellett tesz bizonyosságot. Jó módban él, de mégis elégedetlen.

„Grafologia.” A grafológiának francia és német nyelven már évtizedek óta tudományos irodalma van. Magyarországon csak Pinter Károly törvényszéki írásszakértő kötete foglalkozik vele. Bármelyik lipcsei, drezdai vagy berlini könyvkiadó cég rendelkezésére bocsátja a könyvek címét. Bécsben és Berlinben egy-egy rendkívül nívósan szerkesztett havi folyóirat foglalkozik a grafológiával. Hogy a grafologia pozitív tudomány-e, vagy „porhintés”, arra vonatkozólag önnel nem bocsájtkozhatunk vitába.

Ibolya. (Novisad.) Nyíltszívű, jómodoru, lágy, kissé határozatlan férfi írása. Rendszerető, dolgos, néha a kicsinyességig pedans. Nem nagy intelligenciájú, képzelődő, egész biztosan nagyon szeret jól öltözködni. Nem tulságosan megbízható, akarattalan, különösen a nők által roppant könnyen befolyásolható egyén írása.

Az íráselemzés céljaira beküldött leveleket „Délbácska” szerkesztősége, „Grafológus” címre kérjük. Egy elemzés díja tíz dinár. Külön levélben 20 dinárért válaszolunk.

Színi kritika

— A fiatal Frank háromfelvonásos drámát írt.

— Igen, föl is olvasta három színi kritikus, legjobb barátjai előtt. Egyik én voltam.

— Milyennek találták drámáját?

— Azt mondtuk, hogy egyik felvonás merőben fölösleges.

— Melyik?

— Mindhárman mást jelöltünk meg kihiagyandónak.

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7
8			9	10		
		11	12		13	
14	15	16			17	
18	19		20			
21			22			
23			24	25	26	
27			28	29	30	31
		32		33		
34				35		
36					37	

Vízszintesen:

- Női név.
- Táskának egy fajtája.
- A háboruban sokat fogtak.
- Rokon.
- Férfi név.
- Hosszmérték rövidítve.
- Vászon készfűl belőle.
- Nyaralóhelyeken látható.
- Szappan márka.
- Sok üzlet úgy megy.
- Vetni való.
- Nemes vad.
- Élelmiszer.
- Rossz üzenet.
- Híres kalapgyár.
- Madár.
- Ige harmadik személyben.
- Mulatószo.
- Az illedelmes mondja.
- Időszak nem magyarul.
- Senkisémet szereti.
- Folyó neve.
- Női név rövidítve.

Függőlegesen:

- Juhok laknak benne.
- Népfaj.
- Német vállalat rövidítve.
- A nők eltitkolják.
- Az urké a színe.
- A fájdalom nyilvánulása.
- Női név.
- Edény.
- Jó ha van.
- Egyik oldal.
- Ilyen ház is van.
- Fontos közéleti intézmény.
- Edényfajta.
- Időhatározó szó.
- Régi pénzdaráb.
- Ital.
- Noviszádi szórakozóhely.
- Modern tánc.
- Kártyajátéknál van.
- Lopva jön.
- Háborúban használtak.
- Testrés.
- Zenei kifejezés.

Megfejtési határidő 1925. nov. 8. helyesen megfejtők között értékes jutalmat sorso-lunk ki.

Grammofon felvétel

A feleség: Kérde férjétől, miközben egy új grammofon fölvételt játszik neki, hogy mi ez, amit hall:

A férj: Fűrészelés felvétele.

A feleség: Nem az.

A férj: Akkor egy repedt trombita recsegése.

A feleség: Szó sincs róla.

A férj: Mi lehet akkor?

A feleség: A te horkolásod, éjjel.

Számtan

— Ha egy anyának öt gyermeke és négy darab burgonyája van, hogy osztja fel köztük?

— Burgonyapürét csinál.

A munka emberéhez!

Az új 3967. számú modell.

Din. 269.—

Midőn cipőt választ, legyen óvatosabb, mint amikor kalapot vásárol. Egy kellemetlen cipő csökkenti képességeit, lehetlenné teszi a sikert, megrontja a kényelmét és árt egészségének.

Hozzuk ezen új fajtát, amely kifogja elégteleni minden igényeit. Ez munkánk, tapasztalatunk és az egész világon végzett szakszerű tanulmányaink eredménye.

Mindenki próbálja ki ezen újfajta cipőnket. Aki csak egy párt vehet — viselje ezt a cipőfajtát. Akinek több a pénze és több pár cipőt képes vásárolni, az szerezze be ezt a cipőt, annál is inkább, mert az kirándulásoknál és utazásoknál pótolhatatlan.

E cipőnem, amely a mi büszkeségünk, bizonyíték amellett, — hogy jól szolgáljuk ki Önt.

bo
dó
tot
bu
fél
kit
rés
rög
lye
tak
kife
lett
tát
jele
A p
ter
nyé
kek
els
néh
ere
mir
elm
emb
be
Eur
az
ma
löle
hat
teth
difo
élet
vére
mel
pate
ber
lem
tése
nye
ban
máz
bor
féke
halá
nek
dula
ahh
még
pill

évb
a k
kite
nyé
tilta
has
kato
gött
fenz
egy
assz
Eur
foká
néh